

KĀRTĪBA UN DROŠĪBA

NR. 0

DECEMBRIS 2007

Ivars Godmanis:

“Mums jāzina, kas
notiek mūsu lielajā kuģī
un kur tas peld.”

Algas pielikums iekšlietu
sistēmā strādājošiem

2008. gada budžets.
Cerības un realitāte

Gaujas ielas jaunajā
kompleksā drīz gaidāmi jūrģi!

MITSUBISHI LANCER | "JAUNS. KARSTS. BRĪVS."

Vidējais degvielas patēriņš 6,1-7,9 l/100 km, CO₂ 153-188 g/km

Es ❤️ savu Mitsu!

Mēneša maksājums, sākot no Ls 119*

Aura Auto

Rīgā, Brīvības ielā 224,
tālr. 7 800 622,
www.auraauto.lv

Skandi Auto

Rīgā, Lielirbes ielā 32,
tālr. 7 300 100,
www.mitsubishi.lv

*Bez pirmās iemaksas, 7 gadu operatīvais līzings, 70 000 km nobraukums, 38 % atlikusi vērtība, procentu likme 6,5 %

Godātie lasītāji!

Mūsdienu steidzīgajā pusfabrikātu, svešumā izaudzētu ogu un dārzeņu, elektronisko informācijas līdzekļu laikā cilvēki aizvien biežāk ilgojas pēc sīkām, sen aizmirstām lietām. Nereti gribas pašam sagriezt maizes kukuli, izravēt savu zemeņu dobi un nesteidzīgi palasīt vēl pēc tipogrāfijas krāsas smaržojošu žurnālu.

Un man ir prieks, ka šobrīd arī iekšlietu sistēmas darbinieki var ne tikai internetā vai intranetā uzzināt to, kas svarīgs mūsu ikdienas darbā, bet arī atvērt šo žurnālu. Atvērt, lai izlasītu ko jaunu, atvērt, lai varbūt atcerētos un atkārtotu kādu svarīgu ikdienas darbā nepieciešamu profesionālu informāciju.

Es ceru, ka šis izdevums kļūs par draugu un palīgu ikvienam Latvijas policijas darbiniekam. Domāju, ka policijas darbinieki labprāt uzzinātu viedokļus par daudzo problēmjautājumu risinājumiem, iepazītos ar kolēģu pozitīvās prakses piemēriem un rekomendācijām atsevišķu likuma normu piemērošanā praktiskajā darbā.

Lai veicas žurnāla radošajam kolektīvam!

*Valsts policijas priekšnieks ģenerālis
Aldis Lieljuksis*

Sveicu visus iekšlietu sistēmas darbiniekus ar pirmo iekšlietu ministrijas periodisko izdevumu! Uzskatu, ka iekšlietu dienestu pilnvērtīgs darbs nebūtu iedomājams bez regulāras savstarpējas sadarbības un komunikācijas. Tā kā izdevuma koncepcijas mērķis ir žurnāls kā iekšējās komunikācijas instruments, novēlu tam meklēt saikni starp taktiku un stratēģiju, starp stratēģiju un mērķiem.

Domāju, ka šis izdevums būs daudzsoļošs, kas plašajai iekšlietu sistēmas auditorijai sniegs aktuālāko informāciju par svarīgākajām norisēm, jaunumiem iekšlietu sistēmā, tas būs notikumus atspoguļojošs un vēstījumiem bagāts.

Gribu novēlēt visiem pamanīt un nepalaist garām izdevību pašiem piedalīties informatīvā izdevuma "Kārtība un Drošība" tapšanā, kā arī izturību un pacietību ikdienas darbā!

*Drošības policijas priekšnieks ģenerālis
Jānis Reiniks*

Mēdz teikt, ka vēriņš cilvēks apejot, ap savu māju, ieraudzīs daudz vairāk nekā kāds cits, kurš bezmērķīgi apceļojis visu pasauli. Ik dienas mēs uzzinām bezgalīgi daudz jauna par visdažādākajiem notikumiem, taču reizēm šajā informācijas gūzmā nepamanīts paliek tas, kas notiek mūsu pašu dienestos. Ceru, ka šis žurnāls būs tas, kurš spēs saskatīt un atspoguļot to būtiskāko un interesantāko, kas ikdienas steigā varbūt pat paliek nepamanīts, neizverts, nenovērtēts, ceru arī, ka tas palīdzēs tuvāk iepazīt radniecīgos dienestos. Žurnāla veidotājiem vēlū radošu veiksmi, lai mēs – lasītāji –, izlasījuši pirmo numuru, ar nepacietību gaidītu nākamos!

*Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta priekšnieks ģenerālis
Ainars Pencis*

Valsts robežsardzes vārdā gribu novēlēt jaunajam žurnālam neizsīkstošu enerģiju un entuziasmu, pozitīvu un objektīvu skatu uz notiekošo valstī un sabiedrībā, kā arī atsaucīgus un ieinteresētus lasītājus! Lai neaptrūkst radošu domu un ideju!

Vārdam ir ļoti liels spēks, bet ļoti svarīgas ir arī pieturzīmes. Punkts vienas rindkopas beigās patiesībā ir jaunas rindkopas sākums. Ir kāds labi zināms nostāsts par neieliktu komatu, kas maina visa sprieduma jēgu: "Apžēlot, nedrīkst sodīt!", bet varbūt: "Apžēlot nedrīkst, sodīt!". Tāpēc jaunajam žurnālam novēlu, lai vienmēr izdodas pareizi salikt akcentus!

Ceru, ka žurnāls atvieglos saziņu starp iekšlietu ministrijas darbiniekiem un citiem lasītājiem, kā arī ļaus ieskatīties mūsu kopējās problēmās no cita skatpunkta.

*Valsts robežsardzes priekšnieks ģenerālis
Gunārs Dāboliņš*

Tuvojoties gada noslēgumam, mēs atskatāmies uz paveikto un ceram, ka arī nākamais gads būs ne mazāk ražīgs, panākumiem un jaunumiem piepildīts kā aizejošais. Taču mūsdienu dinamiskajā pasaulē svarīgs ir ne tikai notikums, bet arī tas, cik informēti esam par notiekošo. Tādēļ īpaši patīkami, ka iekšlietu ministrijas iestāžu darbiniekiem tagad ir savs žurnāls, kas kļūs par mūsu sabiedroto un palīdzēs uzzināt par kolēģu panākumiem un jaunumiem iestādēs. Lai neizsīkst ideju avots tā veidotājiem!

*Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes priekšnieks
Vilnis Jēkabsons*

- 4** Intervija ar Ivaru Godmani
- 6** Gaujas ielas komplekss finišā taisnē. Jau pavisam drīz tur iekārtosies pirmie iemītnieki
- 7** Izdienas pensijas. Kāda situācija šobrīd, kādi plāni nākotnei?
- 8** Kādu algas pielikumu saņemsim šogad? Skaidro IeM Finanšu vadības departamenta direktors Ģirts Kadils un sola, ka algas pieaugs arī turpmāk
- 9** Ko iekšlietu ministrijai sola nākamā gada budžets? Inflācija diemžēl ieviesīs savas korekcijas
- 10** Iekšlietu ministrijā noslēgumam tuvojas funkcionālā audita rezultātu analīze. Secinājumi gan pārsteidz, gan aicina aizdomāties
- 11** IeM padarītie darbi – īstenotās likumdošanas iniciatīvas
- 12** Sperts reģionālas reformas pirmais solis – tapis Rīgas reģions. Par situāciju un plāniem Valsts policijā stāsta VP priekšnieks Aldis Lieljuksis
- 13** Drošības policijas Personu drošības pārvalde. Saruna par miesassargu darbu, uzdevumiem un sadarbību ar citiem dienestiem
- 14** Par Valsts robežsardzi un tās darbību Šengenas zonā, par izmaiņām, kas skars darbiniekus, stāsta VRS priekšnieks, Gunārs Dāboliņš
- 15** Pilsonības un migrāciju lietu pārvaldes skats nākotnē un galvenais uzdevums
- 16** Par civilās aizsardzības likumu, par katastrofu seku likvidēšanas shēmām un gūto pieredzi
- 18** Modernā un iesaistīgā aviācijas bāze ne tikai robežsardzes vajadzībām
- 20** Satiksme uz ūdeņiem aizvien intensīvāka, kontrole – atpaliek. Tomēr arī šajā jomā ir attīstība
- 22** VP Transporta pārvalde – saruna ar tās priekšnieku Andri Šteinertu
- 24** Rehabilitācija "Dzintaros" pieejama ikvienam darbiniekam!
- 25** Par veselības aprūpi iekšlietu ministrijā
- 26** Kompensācijas par traumām dienestā
- 27** Apvienotā policistu arodbiedrība, tās mērķi un sasniegumi
- 28** IeM valsts sekretāra Aivara Straumes portrets
- 30** Vai zināt, kas ir ugunsdzēsēju sports?
- 32** Hobijs, sports vai darbs? Izrādās, to visu iespējams savienot!
- 33** Unikāli vēsturiski fakti par 1918. un 1919. gadu. Kāda toreiz bija policija?
- 34** Modes māksliniece Šeila vērtē formas tērpus

KĀRTĪBA UN DROŠĪBA

Žurnāls LR iekšlietu ministrijas sistēmas darbiniekiem

Izdevējs: LR iekšlietu ministrija
Raipa bulvārī 6, Rīga LV-1050
LR IeM atbildīgā pārstāve: Dace Ūdre
Tālrunis +371 67219363; e-pasts: dace.udre@iem.gov.lv
LR IeM redaktore: Sigita Pildava
Tālrunis +371 27891986; e-pasts: zurnals@iem.gov.lv
Redakcija: SIA "CorpMedia", Reģ. Nr. 43603029624
Adrese: Emburgas ielā 9, Jelgava, LV-3002
E-pasts: corpmedia@corpmedia.lv
Druka: SIA "Jelgavas Tipogrāfija", Metiens: 17 000 eks.
Literārā redaktore un korektore: Inta Rozenvalde
Makets: Daina Mežotne
Vāka foto: LR IeM darbinieku iesūtītās fotogrāfijas LR IeM foto dienā
2007.gada 18.oktobrī, kā arī žurnālā izmantoto fotogrāfiju kopijas

Ivars Godmanis: Atrakt aizbēerto avotu

Dienu pirms nominēšanas Ministru prezidenta amatam iekšlietu ministrs Ivars Godmanis, kā ierasts, rostījās leikšlietu ministrijas gaitenēs, atrodot laiku arī intervijai žurnālam “Kārtība un Drošība”.

Jūs esat iniciējis šī žurnāla izdošanu. Kāpēc tas nepieciešams?

Ivars Godmanis: Iekšlietu sistēmā strādā gandrīz 20 tūkstoši cilvēku, mums ir vairāki lieli atsevišķi dienesti: policija, robežsardze, ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD), Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (PMLP), Drošības policija, Materiālās rezerves un citi, un ir svarīgi, lai darbinieki iegūtu nepastarpinātu informāciju par to, kas notiek mūsu lielajā kuģī un kurp tas peld. Mājaslapā, normatīvajos dokumentos, instrukcijās nav tās emocionālās sastāvdaļas, lai saprastu, kādā virzienā iet.

Svarīgi arī veicināt mijiedarbību starp dienestiem – ir daudz situāciju, kur varam cits citam palīdzēt atvieglot darbu, radīt

kopības izjūtu, piemēram, robežsardze un policija, cīnoties pret nelegālā alkohola ievešanu; VUGD un policija, jo īpaši kūlas dedzināšanas laikā. Pērn izmēģinājām sistēmu, kad pirmo reizi policija nopietni atbalstīja VUGD, kopā izbraucot reidos, lai sastādītu administratīvos protokolus. 1994. gadā ugunsdzēsējiem izmeklēšanas funkcija tika likvidēta. Tāpat ir ar Ūdens policiju, kas vēl tikai top, uzraudzību ūdeņos. Esam robežsardzei lūguši atbalstu ostās, upju grīvās, kas ir saistītas ar jūras robežas apsardzību, tāpat arī ugunsdzēsējiem vietās, kur viņiem tehnika ir nopirkta ātrāk, kad jāievieš kārtība iekšējās ūdenskrātuvēs. Šī papildu enerģija, kas izpaužas sadarbībā būtu ļoti svarīga.

Kopjama būtu piederības sajūta iekšlie-

tu sistēmai. Tā lielā mērā balstās uz tradīcijām, tāpēc būtu vēlams, lai žurnālā parādītos apskati par to, kā gatavojamies tradicionāliem pasākumiem, kas saliedē cilvēkus, piemēram, sporta svētkiem. Kādreiz bija Valsts policijas basketbola komanda, kas spēlēja Latvijas augstākajā līgā – bija par ko *turēt īkšķi*. Domāju, ka to varētu atjaunot. Pašlaik ir “Robežsardze/Lāse” volejbola klubs, VUGD atbalsta bobslejistus, bet to mēs neizjūtam kā kopību. Būtu jau ideāli, ja katram dienestam būtu savs kolektīvi nozīmīgs sporta veids.

Ārkārtīgi svarīgi ir neaizmirst tos cilvēkus, kas strādājuši sistēmā. Tā kā dienests ir grūts un te nevar nostrādāt līdz 70 gadiem, cilvēki aiziet samērā ātri. Žurnāls būtu tā vieta, kur cilvēki ar pieredzi, tie, kuriem vairs nav tiešas saistības ar sistēmu, varētu retrospektīvi vai salīdzinoši izteikt domas, arī kritiski palūkoties uz notiekošo.

Nebūtu arī slikti žurnālā kādu daļu atvēlēt citu profesiju pārstāvju atklāsmēm par viņu pieredzi, par saskari ar dažādiem mūsu dienestiem. Svarīgi, lai tas cilvēku spektrs, kas izteiktos par dienestiem, būtu minisabiedrība, nevis tikai uzņēmēji vai tikai pensionāri, ir svarīgi, lai iekšlietu darbinieki ieraudzītu sevi sabiedrības spoguļi.

Jūsu ierosināts ir arī nosaukums “Kārtība un Drošība”. Kāpēc tieši šāds?

Runājot par nosaukumu, mana izpratne – varbūt konservatīva – ir tāda, ka kārtībai jābūt visdažādākajos līmeņos, kas zināmā mērā ir nosacījums drošībai. Mūsu dienestu uzdevums ir mazināt ārējos drošības apdraudējumus, bet nesakārtots cilvēks pats sevi var apdraudēt, piemēram, neuzmanīgi braucot ar mašīnu, nesakārtojot elektroinstalāciju mājās. Ja cilvēks ir tendēts kaut kādā pakāpē sakārtot vidi ap sevi un pats sevi šajā vidē, viņš mazāk pakļauj sevi drošības riskam. Man šķiet šīs lietas primāras – kārtība un drošība, bez kā es labklājību neredzu.

Pirms intervijas teicāt, ka viena no problēmām, ko Jūs vēlētos atrisināt, ir iniciatīvas trūkums...

Iniciatīvas, kas nāk no apakšas, iekšlietu sistēmā ir izmantotas minimāli, un tādēļ, ka ilgu laiku šīs iniciatīvas netika uzklausi-

tas, tās ir apsīkušas. Vajadzētu šo aizbērtu avotu atrakt vaļā.

Iniciatīvas trūkums no apakšas ir tas, kas saglabāties no militarizētā dienesta, kur nav pieņemts, ka priekšlikumi, kā komandierim vajadzētu rīkoties, nāk virzienā no apakšas uz augšu. Ir viedoklis: policijā vai VUGD ir cilvēki virs manis ar lielākām pagonām, tiem arī viss ir jāizdomā un tad jānovirza man uz leju, un tad es to darīšu.

Tā iniciatīvas liesma ir stipri apdzisusi.

Kādi ir ministra resursi, lai situāciju mainītu?

Ministra uzdevums ir formulēt prasības, aktualizēt uzdevumus dienestiem, mēģināt transformēt sabiedrības prasības un formulēt, kas dienestam ir jāveic, un, saņemot atbildi no dienestiem, jāvērtē iespējas. Ministrs var uzzīmēt neskaitāmas iniciatīvas, vismaz es to varu. Man ir bijis tā, ka atsevišķas iniciatīvas tomēr nav izrādījušas pareizas, un tad mēs tās nevīrām tālāk. Jāskatās arī, vai līdz ar ministra pārlieku aktivitāti nemazinās citu cilvēku aktivitāte ideju ģenerēšanā.

Jūs esat uzkrītoši bieži redzēts dažādos notikumos, vai tā būtu ugunsgrēku dzēšana, noziegumu izmeklēšana, Daugavas piesārņojuma nosprostošana... Tā ir personiska interese vai tomēr zināma neuzticēšanās, vēlme būt pārliecinātam, ka pat diei visu izdara pareizi?

Es nestrādāju iekšlietu sistēmā ilgi, un man ir ļoti svarīgi nepastarpināti saprast, izjust uz vietas, kā izpaužas problēmas gan cilvēkresursu, gan tehnikas ziņā, kā notiek sadarbība ar sabiedrību, kā tiek pieņemti lēmumi. To nevajag darīt katrreiz, bet tā pieredze ir vēl jākrāj un jākrāj. Otrs iemesls: ar savu klātbūtni gribēju parādīt tiem profesionālajiem cilvēkiem, ka viņu darbs šajos ārkārtas momentos ir ļoti svarīgs valdībai, valstij, sabiedrībai. Nevis tikai: tieciet paši galā, ziņojiet par izpildi!

Jūs bijāt premjers pirms 15 gadiem, droši vien arī tad redzējāt, kā darbojas iekšlietu sistēma. Kas šajā laikā ir mainījies? Par ko var sacīt, ka tas ir labi, ka vēl joprojām no tiem laikiem ir saglabāties? Un kas ir slikti, ka pa šo laiku vēl nav izskausts? Daudzas struktūrvienības pat mēbeles nav nomainījušas, aura tā pati, tradīcijas arī...

No vecajiem laikiem saglabāties ir tas, ka darba videi, kurā strādāja iekšlietu sistēmas cilvēki, īpaši nepievērsa uzmanību, uzskatot, ka darbs ar noziedzniekiem, likumpārkāpējiem, dažādām nekārtībām

pats par sevi nosaka to vidi, kas nav nekāda skaistā. Par to šādās kategorijās nemaz nedomāja. Un darba vide ilgstoši bija tādā degradētā stāvoklī. Lai cik dīvaini tas būtu, sistēmai mainoties, šī vide nāca līdz. Tradīcija bija tāda, ka darba vide nav būtiska, svarīgākais ir atalgojums, vēl kaut kas. Pamazām nostāja mainās, iespēju robežās cilvēki cenšas remontēt, un valstij te jāpalīdz. Tas nav mazsvarīgi, jo dažkārt pat augstāks atalgojums var nedod efektu, ja darba vide paliek nomācoša.

Savulaik milicija darbojās nedemokrātiskā sistēmā, un tas, no vienas puses, ir vieglāk, bet tagad ir pilnīgi cita vide ar vārda, pulcēšanās, izpausmes brīvību. Policijai ir jāadaptējas šajā vidē, jāsaprot, ka tagad indivīdam ir pavisam cita tiesību un brīvības pakāpe, bet dažreiz to saprast ir ļoti grūti.

Iekšlietu dienesti ir kaut kur pa vidu starp militarizētu dienestu un civiliedzīvotāju, un šī virzība no militārā uz civilo dienestu rada adaptācijas grūtības, jo īpaši tiem cilvēkiem, kas šajās strikti reglamentētajās struktūrās ir pavadījuši savus spēka gadus. Mēs vēl esam pārejas posmā. Demokrātiskā sabiedrībā Valsts policija nevar būt militarizēts dienests.

Bet ir grūti salīdzināt tos laikus, kad es biju premjers, ar šodien. Tolaik mēs vairākas institūcijas – robežsardzi, diplomātisko dienestu, armiju – radījām no nulles, un pluss bija tas, ka tādā veidā nebija jāatbrīvojas no negatīvām iestrādēm. Savukārt policiju, ugunsdzēsības dienestu vajadzēja adaptēt, modificēt atbilstoši laika garam, un reizēm tas ir daudz grūtāk, nekā kaut ko radīt no nulles.

Izveidot no nulles būtu bijis vieglāk?

Bet to jau nevarēja izdarīt. Tagad retrospektīvā skatoties, šķiet, ka grūtāk iet tām struktūrām, kas nav no nulles veidotas.

Iekšlietu ministrijas vadībai tika pārmests, ka nav saskatīta vērtība vecajos, pieredzējušajos kadros. Vai te ir kas mainījies?

Mēs būtiski izmainījām situāciju, un arī objektīvi tā bija jāmaina, jo ļoti strauji saruka darbinieku skaits, cilvēki gāja prom, un viens no veidiem, kā to pārtraukt, ir, pirmkārt, nepieļaut, lai dienestu atstāj profesionāli, pieredzējuši cilvēki. Viņi ir tie, kas audzina maiņu. Mēs centāmies virkni cilvēku aicināt atpakaļ policijā. Bet tas nav tik vienkārši, jo atgriezties iekšlietu dienestā nav tas pats, kas atgriezties kādā civilamatā, jo cita starpā ir

jautājums par to, vai var atjaunot izdienu, kā būs ar dienesta pakāpi – aizgāja ar vienu, bet tā kā ilgu gadu cilvēks nebija dienestā, vai vecā pakāpe joprojām ir atbilstoša.

Vai sabiedrība izprot iekšlietu nozīmi? Varbūt tomēr uztver to vienīgi kā represīvu iestādi, nevis sadarbības partneri rūpēs par savu drošību?

Šajā virzienā esam spēruši vairākus soļus: atjaunojam policijas palīga institūtu, kas bija likvidēts, protams, tas tagad būs citā kvalitātē. Jauna iniciatīva ir balstīta uz Policijas akadēmijas pētījuma pamata: ieviest skolās pastāvīgu policistu, kas mācītu arī drošību, ceļu satiksmes noteikumus, būtu cilvēks, kas pārzinātu drošību skolā un nepieciešamības gadījumā kontaktētos ar nepilngadīgo lietu inspektoru. Atjaunojam arī pārrauro sistēmu: pašvaldību un valsts dienestu savstarpējā palīdzība. Atjaunojam likumdošanu, kas ļauj pašvaldībai atbalstīt policiju, piemēram, izīrējot telpas inspektoriem, dodot transportu, benzīnu. Tie ir tie ceļi uz sabiedrību.

Sabiedrības kvalitāti nosaka arī savstarpējās sadarbības un atbalsta pakāpe, un šī sadarbība ir praktiski vienīgais instruments, ar ko var panākt, lai būtu savstarpēja uzticēšanās gan pašā IeM sistēmā, gan sabiedrībā, gan sabiedrības un iekšlietu sistēmas attiecībās. Bet kā to sadarbības

Ja katrs otrais, trešais pārkāpj likumu, policijai, diemžēl neatliek laika atbalsta funkcijām

līmeni pastiprināt? Policijai, piemēram, ir ļoti grūti ikdienā līdz tam nonākt, jo pārkāpumu skaits ir ļoti liels un tīri fiziski nevienam nav laika veikt vēl kādas palīga vai atbalsta funkcijas.

Jāpēta, kāpēc administratīvo pārkāpumu skaits ir tik liels. Pāri par 300 000 likumpārkāpumu gadā! Atskaitiet pensionārus un bērnus, un ieraudzīsiet, ka katrs otrais, trešais pārkāpj likumu! Kaut vai sīkumos – mašīnu nenoliek, kur vajag, utt. Šādos apstākļos to palīga funkciju nevar attīstīt, jo darba laiks aiziet tikai sodīšanā un sodīšanā!! Ir jāpanāk, lai milzīgais likumpārkāpumu skaits pamazām mazinātos. Un te nu ir plašs darba lauks mums visiem.

Kristians Rozenvāls, "CorpMedia"

Gaujas ielas komplekss – finiša taisnē!

2007. gada 28. decembrī notiks tas, kas vēl pirms dažiem gadiem šķita nebūtībā zudis sapnis – ekspluatācijā tiks nodots Iekšlietu ministrijas administratīvo ēku komplekss Gaujas ielā 15. Jau nākamā gada sākumā uz to sāks pārcelties vairākas Iekšlietu ministrijas iestādes.

Kompleksu iecerēts attīstīt, izveidojot mūsdienīgu, ērtu un labiekārtotu darba un profesionālās attīstības vidi dažādām IeM struktūrvienībām

Gaujas ielas komplekss ir līdz šim nozīmīgākais Iekšlietu ministrijas dienestu darbības nodrošināšanai paredzētais būvniecības projekts. Kompleksu būvē uz zemes gabala, kas aizņem 61,5 tūkstošus kvadrātmetru. Pašlaik topošā kompleksa astoņas ēkas vien aizņem 11,2 tūkstošus kvadrātmetru.

Priekšroka – policistiem

Pirmie uz kompleksu pārcelsies Valsts policijas darbinieki, kas pašlaik strādā katastrofālā stāvoklī esošajā ēkā Brīvības ielā 61 – policijas vadība, štābs, dežurdaļa, Personāla pārvalde, Izziņas pārvalde, Galvenā Kārtības policijas pārvalde, Galvenā Kriminālpolicijas pārvalde, Ekonomikas policijas birojs, Narkotiku apkar-

šanas birojs, Interpols, Eiropols un citas VP struktūrvienības. Paredzēts, ka policisti jaunajās telpās varēs sākt strādāt jau marta sākumā.

Jaunajā kompleksā paredzētas gan plašas, modernas policistu darba telpas, gan Eiropas Savienības prasībām atbilstošs īslaicīgās aizturēšanas izolators. Kompleksā būs izvietoti tādi nozīmīgi objekti kā SI-RENE Nacionālais birojs un Nacionālā Šengenas informācijas sistēma.

Visas pārējās Iekšlietu ministrijas iestādes, kurām paredzētas telpas jaunajā kompleksā, pārvākšanos uzsāks nedaudz vēlāk – aprīlī. Plānots, ka pārcelšanās jāpaveic līdz maija beigām. Kopumā jaunajā kompleksā strādās gandrīz 2000 Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu darbinieki.

Caur ērkšķiem uz zvaigznēm

Gaujas ielas kompleksam ir gara un raiba vēsture. Padomju Savienības laikā tur saimniekoja PSRS Iekšlietu karaspēks ar kazarmām, ēdnīcām, hospitāļiem un visu pārējo kareivjiem nepieciešamo. 1991. gada rudenī, sabrūkot padomju valsts kolosam, tik tikko izdevās izvairīties no asinsizliešanas, kad Gaujas ielas kazarmās izvietotie armijnieki, kuriem nākamajā dienā bija jāatstāj Latvija uz visiem laikiem, alkohola reibumā sāka šaudīties. Toreizējais Iekšlietu ministrs Ziedonis Čevers deva pavēli ieņemt kazarmas, tomēr no tieša konflikta izdevās izvairīties, pa labam pieru-

nājot iedzērušos kareivjus pārtraukt nekārtības.

Ideja par īpaši Iekšlietu sistēmas vajadzībām pielāgotu būvju celtniecību bijušo kazarmu teritorijā radās 90. gadu vidū. Teritorija bija katastrofālā stāvoklī, ēkas gadiem neremontētas, ar brūkošu apmetumu, plīstošām kanalizācijas caurulēm un sausajām tualetēm.

Kopumā jaunajā kompleksā strādās gandrīz 2000 Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu darbinieki

2002. gada janvāra beigās valdība akceptēja koncepciju, ar kuru tika atbalstīta jaunā administratīvā kompleksa būvniecības uzsākšana, un tā paša gada rudenī tika noslēgts līgums ar SIA "Skonto būve".

Tomēr darbi pat īsti vēl nebija uzsākti, kad 2002. gada nogalē Einara Repšes valdība apturēja līguma izpildi, jo uzskatīja, ka projekts ir neizdevīgs un pārāk dārgs. 2003. gada 7. janvārī visi būvniecības darbi kompleksā tika apturēti.

Tikai pēc diviem gadiem – 2004. gada rudenī – valdība nolēma projektu atsākt un pilnībā atjaunoja līgumu ar "Skonto būvi" – izvērtējot visus tālākās rīcības variantus, bija skaidrs, ka pārējie risinājumi ir vēl neizdevīgāki un radīs zaudējumus valstij. Lai turpinātu projekta īstenošanu, valdībai nācās piešķirt papildus 2,9 milj. latu, lai kompensētu divu gadu laikā pieaugušās būvniecības izmaksas.

UZZIŅA

Platība: 42 396 kvadrātmetri (4 ēkas)

Izmaksas: 53 miljoni latu

Kompleksu izmantos: Valsts policija, Iekšlietu ministrijas centrālais aparāts, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs, Iekšlietu īpašumu valsts aģentūra, Iekšlietu ministrijas Veselības un sociālo lietu aģentūra un Iekšlietu ministrijas poliklinika.

Pasūtītājs: VAS "Valsts nekustamie īpašumi"

Izpildītājs: SIA "Skonto būve"

Kompleksa pamatakmeni ar vēstījumu nākamajām paaudzēm iemūrēja 2005. gada jūlijā – desmit gadus pēc pirmās ieceres rašanās. 2006. gada 12. aprīlī tika svinēti spēru svētki pirmajai ēkai – Valsts policijas turpmākajam miteklim.

Polijas kvartāls

Plašā teritorija Gaujas ielā tautā jau ieguvusi Pentagona nosaukumu. Jaunais administratīvo ēku komplekss te gan nav vienīgā būve. Kvartālu iecerēts attīstīt, izveidojot mūsdienīgu, ērtu un labiekārtotu darba un profesionālās attīstības vidi dažādām Iekšlietu ministrijas struktūrvienībām. Iestāžu apvienošana vienā kompleksā uzlabos savstarpējo saziņu un darbības koordināciju, ļaus ekonomiski risināt materiāli tehniskās apgādes, inženiertehnisko resursu izmantošanas un sadzīves jautājumus.

Teritorijas attīstība tika uzsākta 1999. gadā, atjaunojot ēku Gaujas ielā 17, kurā tagad strādā Rīgas rajona policijas pārvalde. Tā šurp pārcēlās 2000. gada pavasarī. 2006. gadā, lai nodrošinātu policijas darbu NATO Rīgas samita laikā, paralēli administratīvo ēku kompleksa būvniecībai tika rekonstruētas divas bijušās Sardzes pulka kazarmu ēkas.

Nākotnē, īstenojot kompleksa nākamo kārtu, Gaujas ielas kvartālā tiks izbūvēts jauns korpuss VP Kriminālistikas pārvaldei un Ekonomikas policijai, daudzstāvu autostāvvietu operatīvajam transportam un sporta komplekss, kā arī renovēti četri jau esošie korpusi, kuros pašlaik strādā dažādas VP struktūrvienības.

Laura Karnīte, LR IeM

IeM pensionāriem pieaug sociālās garantijas

Ikvienam Iekšlietu ministrijas (IeM) sistēmas darbiniekiem ar speciālajām dienesta pakāpēm, sasniedzot 50 gadu vecumu un 20 gadu izdienu, pienākas izdienas pensija. Pēdējo gadu dati gan liecina, ka došanās izdienas pensijā IeM darbinieku vidū nav visai izplatīta, taču līdzekļi budžetā ik gadu izdienas pensiju segšanai paliek aizvien lielāki.

IeM Veselības un sociālo lietu valsts aģentūras direktors Uģis Iskrovs informē, ka šobrīd izdienas pensijas saņem apmēram 6000 bijušo IeM struktūru darbinieku. Te ir gan tie, kas saņem pilnu izdienas pensiju, gan arī tie, kas jau ir sasnieguši vecuma pensiju, bet kuriem saskaņā ar likumu IeM piemaksā starpību starp iepriekš aprēķināto izdienas un valsts noteikto vecuma pensiju. “Lai arī IeM struktūru darbinieki izdienas pensijā var saņemt ne vairāk kā 80% no savas darba samaksas, parasti izdienas pensija ir lielāka nekā valsts noteiktā vecuma pensija, tādēļ ministrija vecuma pensiju sasniegušajiem bijušajiem darbiniekiem piemaksā starpību,” skaidro U. Iskrovs. 2007. gada decembrī vienas izdienas pensijas apmērs vidēji bija 153 lati.

Savukārt IeM Finanšu departamenta direktors Ģirts Kadilis informē, ka nākamā gada budžetā izdienas pensiju un starpības starp izdienas un vecuma pensiju nodrošināšanai Iekšlietu ministrijas budžetā paredzēts palielinājums gandrīz miljons latu apmērā. Tam pamatā ir šāds fakts: lai gan darbinieki ne īpaši aktīvi izvēlas iespēju doties izdienas pensijā, līdzekļi, kas nepieciešami pensiju izmaksām, tiek palielināti ik gadu.

Tiek strādāts arī pie papildu sociālo garantiju nodrošināšanas IeM izdienas pensionāriem. “Saeimā ir iesniegti grozījumi Izdienas pensiju likumā, kur būtiskākais jaunums – izdienas pensionāri saņems tādas pašas sociālās garantijas, kādas saņem vecuma pensionāri. Piemēram, tiesības saņemt atraithu pabalstu – pārdzīvojušais laulātais saņems šo atraithu pabalstu aizgājēja divu pensiju apmērā. MK to jau ir atbalstījis, un jau nākamā gada laikā to varētu ieviest,” uzsver U. Iskrovs.

Analizējot datus par personām, kam piešķirta izdienas pensija, U. Iskrovs apstiprina, ka pēdējos gados IeM struktūru darbinieki ne īpaši aktīvi izvēlas doties izdienas pensijā: “Cilvēki tomēr turpina dienestu un prasa pagarinājumu dienēt. Savukārt tie, kas dodas izdienas pensijā, visbiežāk to

UZZIŅA

Saskaņā ar likumu “Par izdienas pensijām IeM sistēmas darbiniekiem ar speciālajām dienesta pakāpēm”:

- darbiniekiem, kuri sasnieguši 50 gadu vecumu un dienestā pavadījuši 20 gadus izdienas pensiju piešķir 55 procentu apmērā no darba samaksas;
- par katru izdienas stāža gadu virs 20 gadiem pensijas apmērs tiek palielināts par diviem procentiem;
- izdienas pensijas maksimālais apmērs ir 80 procenti no darba samaksas;
- izdienas pensionēšanās vecums IeM struktūrās strādājošajām sievietēm un vīriešiem ir vienāds – 50 gadi un 20 izdienas gadi;
- gadījumā, ja pēc 20 gadu ilga dienesta darbinieks dienestu atstāj veselības stāvokļa vai štata vietu samazināšanas dēļ, izdienas pensija ir 40 procentu apmērā no darba samaksas;
- izdienas pensijas saņemšanai nav svarīgi, vai dienestā 20 gadi pavadīti ar vai bez pārtraukumiem.

dara tādēļ, ka saņemusi piedāvājumu turpināt darba gaitas ar dienestu nesaistītā iestādē – aizejot izdienas pensijā cilvēkam ir tiesības strādāt algotu darbu ārpus struktūrām un vienlaikus no Iekšlietu ministrijas saņemt sev pienākošos izdienas pensiju. Taču šobrīd tas nav pārāk populārs variants.”

Uģis Iskrovs salīdzinoši nelielu procentu struktūru darbinieku, kas izvēlas doties izdienas pensijā, saista ar stabilitātes sajūtu un sociālajām garantijām, kas pienākas dienestā esošām personām. “Pensijas vecumam tuvojoties, cilvēki paliek uzmanīgāki pret savu veselību un vairāk izmanto valsts sniegtās iespējas tās uzturēšanai un uzlabošanai. Viņi aktīvāk izmanto veselības aprūpē pieejamos pakalpojumus, rehabilitācijas pakalpojumus un citus, kurus ārpus dienesta, maksājot pašiem no savas kabatas, atļauties būtu sarežģītāk,” tā U. Iskrovs.

Zane Auziņa, NRA

Palielinās algas

Ar 2008. gada 1. janvāri visas Iekšlietu ministrijas amatpersonas ar speciālajām dienesta pakāpēm saņems vidēji par 25 procentiem lielāku samaksu.

Decembra sākumā valdība akceptēja grozījumus valsts budžetā, paredzot palielināt visu Iekšlietu ministrijas struktūrvienību darbinieku darba samaksu, kas sevī iekļauj gan darbinieku algu, gan arī uzturdevas palielinājumu nākamajā gadā.

IeM Finanšu vadības departamenta direktors Ģirts Kadilis informē, ka līdz ar to visu ministrijas pakļautībā esošo struktūrvienību darbiniekiem ikmēneša kopējā samaksa palielināsies par 25% attiecībā pret 2007. gadu. Izņēmums ir tikai Drošības policija, kuras darbiniekiem atalgojuma līmenis jau līdz šim bija salīdzinoši augsts.

“Darba samaksas palielinājums izpaudīsies divos veidos. Pirmkārt jau ar 2007. gada 1. decembri no 75 līdz 120 latiem palielināts darbinieku uzturdevas kompensācijas apmērs. Palielinājumu, kas pēc nodokļu nomaksas ir 45 lati, jebkura amatpersona savā darba samaksā jutīs jau 2008. gada pirmajā algā,” skaidro Ģ. Kadilis.

Kopumā šiem mērķiem ministrijai atvēlēti 8,2 miljoni latu. Savukārt iegūtie papildu 16,5 miljoni latu ļāva ar 2008. gada 1. janvāri noteikt arī ministrijas amatpersonu amatalgas palielinājumu vidēji par 40 latiem pēc nodokļu nomaksas. Tātad kopumā vidēji katra IeM amatpersona ar speciālo dienesta pakāpi no 2008. gada 1. janvāra reāli saņems vidēji par 85 latiem vairāk.

Ģ. Kadilis atzīst, ka sākotnēji bijusi ie-

cere visu palielinājumu novirzīt darbinieku amatalgām. Taču tam būtu bijis nepieciešami kopumā 33 miljoni latu. “Ministrijai darbinieku samaksas palielināšanai izdevās gūt 24,7 miljonus latu, tādēļ pieņemts lēmums daļu palielinājuma novirzīt amatalgām, bet otru daļu – uzturdevas kompensācijas palielināšanai. Tas tādēļ, lai darbinieki savos reālajos ienākumos gūtu maksimāli lielāku palielinājumu – atšķirībā no algas uzturdevas kompensācijas netiek apliktas ar nodokļiem. Īstermiņā ātrāka uzlabojuma gūšanai tas bija labākais variants, kaut jāatzīst, ka uzturdeva netiek skaitīta klāt, kad tiek rēķināta darbinieka vidējā izpeļņa – tas ir svarīgs faktors, domājot par nakts stundām un virsstundām, arī pensiju,” skaidro IeM Finanšu vadības departamenta direktors.

Savukārt to, kādēļ šāds darba samaksas palielinājums netiks attiecināts uz Drošības policijas amatpersonām Ģ. Kadilis skaidro ar faktu, ka šo darbinieku algām jau kopš 2007. gada ir bijis pietiekami straujš palielinājums, tās ievērojami attālinot no pārējās struktūrās strādājošo samaksas.

Domājot par perspektīvu, Ģ. Kadilis ir pārliecināts, ka darbinieku izpeļņa palielināsies arī turpmāk: “Iepriekšējais algas palielinājums IeM struktūrās strādājošiem bija 2007. gadā, kad algas izdevās pacelt par vidēji simts latiem pēc nodokļu

UZZIŅA

2008. gadā darba samaksas paaugstināšanai IeM piešķirti 16 591 525 lati. Tostarp:

Valsts policijai – 9,5 miljoni latu
Valsts robežsardzei – 3,1 miljons latu
VUGD – 3,4 miljoni latu
IeM Sakaru centram – 0,03 miljoni latu
IeM Informācijas centram – 0,05 miljoni latu
Policijas akadēmijai – 0,1 miljons latu.

Vidējā izpeļņa IeM struktūrās strādājošiem (uzturdevas kompensācija) 2007. gadā:

Valsts policija – vidējā amatalga 414 latu (+ 75 lati)
Valsts robežsardze – vidējā darba samaksa 373 lati (+ 75 lati)
Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests – vidēji 349 (+ 75 lati)

2008. gadā:

Valsts policija – vidējā amatalga 454 latu (+ 120 lati)
Valsts robežsardze – vidējā darba samaksa 413 lati (+ 120 lati)
Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests – vidēji 389 (+ 120 lati)

nomaksas. 2008. gadā darba samaksas kopējais palielinājums būs 25% attiecībā pret 2007. gada ienākumiem, un mēs noteikti neapstāsimies, plānojot 2009. gada budžetu, kur attiecībā pret 2008. gadu darba samaksa palielināsies par vismaz 10 procentiem. Ja valstī būs labi ekonomiskie apstākļi, mēs mēģināsim arī 2009. gadā saglabāt palielinājumu 25 procentu apmērā.”

Zane Auziņa, NRA

Samazina štatus, algas saglabājas

Decembra sākumā Iekšlietu un Finanšu ministrija parakstīja vienošanos par 577 vienībām samazināt IeM štata vietas. Taču būtiski, ka šīm štata vietām paredzētais finansējums tiek saglabāts un to varēs sadalīt esošajiem darbiniekiem.

IeM Finanšu vadības departamenta direktors Ģirts Kadilis informē, ka 2007. gada 1. decembrī kopumā IeM struktūrvienībās bija vairāk nekā 1000 vakantu vietu. Lielākoties tās bija vakantas jau ilgstoši, tādēļ pēc Ministru kabineta aicinājuma pieņemts lēmums par ministrijas dienestu štatu samazināšanu. “Tas var izklausīties nepatīkami, taču patiesībā likvidētas tiek tikai vakantās amata vietas, un neviens dienējošais šā iemesla dēļ atlaists netiks. Bet būtis-

ki ir tas, ka IeM ir izdevies panākt, ka, likvidējot kopumā 577 vietas visās struktūrās, tām iepriekš atvēlētie līdzekļi algām samazināti netiek. Tātad šos līdzekļus būs iespējams novirzīt, pārskatot darbinieku samaksas piemaksas,” skaidro Ģ. Kadilis.

Lēmums par štatu samazināšanu tika pieņemts, konsultējoties ar katra dienesta vadību, kas pati noteica, no cik vakantajām štata vietām tā var atteikties. “Vislielākais štata vietu samazinājums noteikts Valsts policijā, kur līdz šim bija augstākais vakanto štata vietu skaits. Proti, no aptuveni 900 vakantajām vietām te likvidēta 401 vieta. Taču, tāpat kā pārējās struktūrās, policijā arī pēc štatu samazināšanas apmēram pieci procenti štata vietu paliek nenokom-

plektēti, un tas dienestam ļauj arī turpmāk pieņemt darbā atbilstošas kompetences darbiniekus, komentē Ģ. Kadilis.

Viņš ir pārliecināts, ka ikdienā struktūru darbinieki štata vietu samazināšanu nejutīs, jo likvidētas tikai tās vienības, kuras tāpat jau ilgstoši bija vakantas, bet konkrēto amatu pienākumi bija sadalīti pārējo darbinieku starpā. “Taču izmaiņas, turklāt patīkamas, struktūrās strādājošie izjutīs, kad dienestos tiks pārdalīti līdzekļi, kas bija paredzēti likvidēto štata vienību algām. Šie līdzekļi tiks izmantoti, pārskatot jautājumus par darba piemaksām un slodzes,” tā IeM Finanšu vadības departamenta direktors.

Zane Auziņa, NRA

Budžetā *lauvas tiesa* atvēlēta algām

Šogad būtiskākā budžeta sadaļa ir darbinieku samaksas palielinājums, kas atkal spiež atlikt daudz citu aktuālu jautājumu risināšanu. Ņemot vērā daudz leM struktūru ēku aizvien kritiskāko stāvokli, iespējams, nākamgad jāreķinās, ka līdzekļu sadale budžetā būs citāda, jo sevi daudz uzstājīgāk pieteiks remontu, infrastruktūras uzturēšana un sakārtošana, kā arī citas pagaidām atliktās vajadzības.

IeM Finanšu vadības departamenta direktors Ģirts Kadilis

IeM Finanšu vadības departamenta direktors Ģirts Kadilis informē, ka kopējais valsts dotāciju palielinājums ir 29 miljoni latu. No tiem divas lielākās pozīcijas, kam tiek atvēlēti līdzekļi, ir darba algu palielinājums (atvēlēti 16,5 miljoni latu) un darbinieku uzturdevas kompensācijas palielinājums (atvēlēts 8,1 miljons latu). “Līdzās tam viens no būtiskākajiem palielinājumiem ir Šengenas infrastruktūras uzturēšana, kam budžetā paredzēti papildu 1,7 miljoni latu.

Nākamais pozitīvais aspekts ir jaunu automašīnu iegāde Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam. Šīm vajadzībām iestrādātas ilgtermiņa saistības: nākamajā gadā – viens miljons latu, bet no 2009. gada – 3,9 miljoni latu. Kopumā

tiks iepirkta 71 jauna automašīna, un paredzams, ka katra rajona brigāde saņems vismaz vienu jaunās tehnikas vienību,” informē IeM Finanšu vadības departamenta direktors.

Savukārt 2,1 miljons latu atvēlēts valsts materiālo rezervju atjaunošanai: “Ir izveidots vesels saraksts ar lietām, kas dienestiem nepieciešamas sekmīga darba veikšanai. Piemēram, naftas izplūde Baltkrievijā un tās nonākšana Daugavā parādīja, ka mums ir vajadzīgas bonas ķīmisko avāriju likvidācijai, lai nepieciešamības gadījumā tās nav jāmeklē. Protams, ir arī citas vajadzības, kas tiks izvērtētas un noteiktas prioritātes.”

Kā pēdējo būtisko budžeta sadaļu Ģ. Kadilis min 8,5 miljonus latu, kas bu-

džetā iestrādāti jaunā IeM administratīvo ēku kompleksa darbībai. “Uz jauno kompleksu Rīgā, Gaujas ielā 15 ministrija pārcelsies nākamajā gadā. Šeit telpu aprīkojumam, nekustamā īpašuma nomai un citiem izdevumiem kopā bāzē iestrādāti 8,5 miljoni latu. Tā ir būtiska sadaļa, kas ietekmē kopējo budžetu, taču joprojām jāatzīst, ka darbinieku samaksas palielināšanai arī šajā gadā budžetā atvēlēta lauvas tiesa, kamēr aizvien aktuālāks kļūst jautājums par teritoriālo iestāžu un pārvalžu ēku uzturēšanu un remontiem. 2009. gadā, noteikti neaizmirstot par darbiniekiem, mums tomēr nāksies budžeta sadali mainīt, lielākus līdzekļus atvēlot attīstībai,” tā Ģ. Kadilis.

Zane Auziņa, NRA

Pēc pusgada budžetu nāksies pārskatīt

“Lielās inflācijas apstākļos Iekšlietu ministrija un tās struktūrvienības ar saņemto budžetu uz pārējo ministriju fona neizskatās slikti. Taču, sagaidot būtisku elektroenerģijas un gāzes cenu kāpumu, bez papildu līdzekļiem nākamā gada otrajā pusē neiztikt,” pārliecināts ir IeM Finanšu vadības departamenta direktors Ģirts Kadilis.

Ģ. Kadilis atzīst, ka IeM sūdzēties nav pamata – budžetā ir paredzēti līdzekļi gan darbinieku darba samaksas palielināšanai, gan arī remontiem un jaunas tehnikas iegādei. Taču arī gavilēm iemesla nav: “Ja salīdzina absolūtos rādītājus – inflāciju, kas valstī vidēji ir 13%, un darbinieku samaksas palielinājumu – 25%, jāatzīst, ka vispārējo sadārdzinājumu struktūrās strādājošie spēj nosegt,

turklāt līdzekļi vēl paliek pāri. Kāda ir katra individuālā darbinieka reālā situācija, spriest nevaru. Taču, ja runā par ministriju inflācijas kontekstā, ir jāatzīst, ka ar esošajiem līdzekļiem ministrija un tās struktūrvienības varēs tikt galā ar obligātajiem maksājumiem, kas inflācijas apstākļos turpina augt, taču nākamā gada vidū būs nepieciešams papildu finansējums.”

Ģ. Kadilis atzīst, ka šobrīd lielākās bažas tiek saistītas ar nākamajā gadā gaidāmo gāzes un elektroenerģijas tarifu palielinājumu. “Mums joprojām nav datu par to, cik būtisks būs šis cenu kāpums, taču pagaidām līdzekļi komunālo maksājumu sadārdzinājumu segšanai mums vispār nav iedalīti. Ir skaidrs, ka nākamā gada sadārdzinājumu segšanai vajadzīgs

palīdzus vismaz pusmiljons latu – tā kā šis naudas nav, bet 2008. gads ir jāsāc dzīvot, tad dienesti atkal būs spiesti atteikties no bāzes prioritātēm un remontiem, jauniem logiem, bet jumta maiņai paredzētie līdzekļi atkal būs jānovirza rēķinu apmaksai,” atzīst IeM Finanšu vadības departamenta direktors. Rezumējot sacīto, Ģ. Kadilis atzīst: inflācijas apstākļos ministrija un tās struktūrvienības nākamā gada pirmo pusgadu var iztikt ar to, kas ir, pie nosacījuma, ka nākas atteikties no plānotajiem ieguldījumiem, bet, gatavojoties nākamā gada apkures sezonai, papildu finansējums sadārdzinājuma segšanai un budžeta grozījumi ir absolūti nepieciešami, un ministrija par to cīnīsies.

Zane Auziņa, NRA

IeM Audita departamenta direktore Malda Šteinberga atzīst — paveikts milzīgs darbs

Funkcionālais audits... Kaut ko tādu, līdz šim neredzētu, nemanītu un līdz galam tā īsti arī neizprastu, šogad piedzīvoja teju vai katra ministrija Latvijā. Arī iekšlietās bija jāveic funkcionālais audits, lai pirmo reizi mēģinātu tikt skaidrībā par to, kurš ko dara, vai to pašu nedara kāds cits, kāda jēga veiktajam un vai darbs tiek darīts efektīvi? Audita uzdevumi nebija viegli, tie izskatījās krietni vien sarežģītāki, un arī metodes, kas izmantotas, lai rastu atbildes, — zinātniski argumentētas un pamatotas.

Daces Udris foto

Patiesība ir kaut kur pa vidu

Audits tika veikts, izmantojot kompleksu metodi, kas ietvēra gan darbinieku anketēšanu, katra darbinieka darba uzskaites grafiku un struktūru, dienestu reglamentējošo dokumentu bāzes izpēti. Līdztekus ikdienā veicamajiem pienākumiem klāt bija nākusi vēl kāda visai darbietilpīga papīra lapa, kuras nozīme daudziem tā īsti nebija skaidra. Varbūt tieši tāpēc arī aptaujāto attieksme bija visai rezervēta.

“Kopumā jāsecina — attieksme bija ļoti pavisā, un tas apbēdina,” saka Malda Šteinberga, IeM Audita departamenta direktore. “Atbildes bieži liecināja par nezināšanu, negribēšanu vai arī nevēlēšanos sadarboties. Diemžēl jāsecina, ka pēc būtības aizpildītu, pārdomātu anketu bija maz.

Darbiniekiem nav īstas skaidrības par IeM misiju un mērķi

Arī formāla atbilde ir atbilde, un kopumā, analizējot saņemtas anketas, radās virkne nebūt ne glaimojošu secinājumu. Viens no tiem — mēs paši nemaz nezinām, kāds ir tas mērķis, kuru Iekšlietu ministrijas darbiniekiem savā darbā vajadzētu īstenot.

“Mani pārsteidza mūsu ministrijas vadošo darbinieku definējums, ka mūsu misija ir koordinēt, uzraudzīt un vadīt visu dienestu darbību,” stāsta M. Šteinberga. “Manuprāt, misija ir kaut kas cēls, kas sabiedrībai nestu drošību utt.” Savukārt darbiniekiem bija tikai jāatbild uz jautājumu — vai jūs zināt, kas ir misija un mērķis? Interesanti, ka vairākums aptaujāto atbildēja apstiprinoši — jā, zinām!

“Man, protams, gan uzreiz ir jautājums — ko viņi zina, ko pateiktu, ja būtu jādefinē šī misija un mērķis? Savukārt, kāda ir viņu ziņa, to darbinieki nezina. Tās tādas divas vadlīnijas,” piebilst Iekšējā audita departamenta direktore.

Analizejot anketas atklājās, ka IeM augstākā līmeņa vadība anketēšanā atteikusies piedalīties.

Pabeigts audits Valsts policijā

Valsts policijā (VP) veiktais funkcionālais audits izanalizēts un šobrīd atrodas ieteikumu precizēšanas stadijā. Pārējās IeM struktūrās tas vēl tiek veikts vai analizēts. Tādēļ šobrīd var runāt tieši par VP veikto auditu, tā norisi un secinājumiem. Te gan jāpiebilst, ka vienā nelielā publikācijā nav iespējams aptvert pat simto daļu no auditoru secinājumiem un ieteikumiem situācijas uzlabošanai, tādēļ pieskarsimies tikai, mūsaprāt, būtiskajām niansēm.

“(..) Jāatzīmē, ka VP ir sapratusi nepieciešamību no “represīvās iestādēs” kļūt arī par “servisa sniedzēju institūciju”, tomēr, lai to panāktu, ir nepieciešama pašas institūcijas gatavība pārmaiņām. (..) Papildus kvantitatīvajiem policijas darbības vērtēšanas rādītājiem ir nepieciešami arī kvalitatīvi rādītāji, piemēram, tādi kā sabiedrības drošības sajūta un attieksme pret policiju. (..)”

Pētījumā apkopota arī citu valstu pieredze, kas skar analizējamo jautājumu. Piemēram, runājot par iedzīvotāju apmierinātību ar policijas darbu, minēts gadījums no Bostonas, kur kāda mikrorajona iedzī-

votāji sākuši aktīvi pārcelties uz dzīvi citviet. Analizējot situāciju, policijas statistiskie rādītāji bija tiešām labi, noziegumu skaits samazinās, atklāšana pieaug utt. Atklājās šāda aina: lai gan policisti lepojās ar labiem rādītājiem, iedzīvotāji to neievēroja un nenovērtēja. Tas, kas iedzīvotājiem traucēja, bija sīki kairinātāji: dzērāji, ubagi, prostitūtas un grafiti mākslinieki.

Labo ideju ne visi saprata

Auditori, kas izstrādāja šo vērtēšanas sistēmu un paveica tik apjomīgu pētījumu, bija iecerējuši un arī izdarīja milzu darbu. Tikai, kā nereti tas notiek, šā darba nozīmi paši auditējamie tā īsti neizprata. Varbūt tieši tāpēc, ka nepietiekami bija izskaidrota darba ideja, tā mērķis un norises mehānisms? Arī tas, ko tad mēs īsti iegūsim un ko iesāksim ar rezultātu?

Un te nu slēpjas paradokss — milzu darba misija un mērķis daudziem palika neskaidri. Un tāpat neatzīti. Lielais nederīgo anketu skaits tikpat labi varētu liecināt par sistēmā tik dziļi iesakņojošos seno principu — ja liek, izdarīsim, bet vairāk gan no mums neko neprasi! Lai mainītu tik iesīkstējušo un depresīvo principu, būs jāstrādā gana nopietni. Un te būs nepieciešams gan vēss, uz zinātniskām teorijām balstīts skats no malas, gan arī tāds skatījums, kas veidojies uz gluži praktiskas pieredzes pamata.

Lai redzētu, kāda ir māja, kurā mēs dzīvojam, no tās ir jāiziet un jāpaskatās no malas. Tik vienkārši! Un reizē tik sarežģīti...

Sigita Pildava

Stingrāk ierobežos prostitūciju

Iekšlietu ministrija sadarbībā ar Valsts policiju, nevalstiskām organizācijām un pašvaldībām ir izstrādājusi jaunus Ministru kabineta noteikumus prostitūcijas ierobežošanai. To mērķis ir maksimāli apgrūtināt seksuālo pakalpojumu pirkšanu un līdzsvarot atbildības nastu starp seksuālo pakalpojumu sniedzēju un pircēju.

Noteikumu projekts, ko 2007. gada 11. decembrī izskatīja Ministru kabineta komiteja, paredz, ka seksuālos pakalpojumus varēs piedāvāt vai sniegt tikai dzīvojamā telpā, kas ir pakalpojumu sniedzēja īpašums vai par kuru tam ir noslēgts īres līgums. Tas nozīmē, ka seksa pakalpojumu sniegšana un arī saņemšana jebkurā citā vietā – uz ielas, masāžas salonos, viesnīcās,

pie klienta mājās, vecpuišu ballītēs utt. – būs aizliegta un līdz ar to sodāma, turklāt atbildība par pārkāpumiem gulsies ne tikai uz prostitūtu, bet arī uz klientu.

Ar prostitūciju arī savā dzīvesvietā persona nevarēs nodarboties gadījumos, ja māja vai dzīvoklī atrodas nepilngadīgais vai ja pret to iebilst citas personas. Turklāt pakalpojumu sniegšanas vieta nedrīkstēs atrasties tuvāk par 100 metriem no izglītības, reliģiskajām, kultūras, izklaides un atpūtas vietām, ārstniecības un sociālajām iestādēm, kā arī valsts un pašvaldību iestādēm. Izklaides un atpūtas vietu vadītāji būs atbildīgi par to, lai viņu vadītājās iestādēs, piemēram, masāžas salonos, striptīza klubos un tamlīdzīgi, netiktu piedāvāti un sniegti seksa pakalpojumi.

Vienlaikus ir izstrādāti arī grozījumi Administratīvo pārkāpumu kodeksā un Krimināllikumā. APK tiks palielināts sods fiziskajām personām par prostitūcijas ierobežošanas noteikumu pārkāpšanu un noteikts sods juridiskajām personām.

Savukārt KL plānots noteikt krimināl-atbildību ne vien par piespiešanu nodarboties ar prostitūciju, bet par personas jebkāda veida iesaistīšanu prostitūcijā, kā arī palielināt brīvības atņemšanas sodu par to uz laiku līdz sešiem gadiem. Līdz ar to iesaistīšana prostitūcijā būs kvalificējama kā smags noziegums un policijai būs tiesības izmantot operatīvās darbības metodes šādu lietu izmeklēšanā.

Laura Karnīte, LR IeM

Sasies rokas mobilo tālrunu zagļiem un atkodētājiem

Šogad ierosināti grozījumi likumos, kuru mērķis ir panākt, lai zagtus mobilo tālrunus nevarētu izmantot nevienā no mobilo sakaru tīkliem, un sodīt par mobilo tālrunu “atkodēšanu”, tādējādi padarot tālrunu zādžības un laupīšanas bezjēdzīgas un samazinot noziedzību šajā jomā.

Izmaiņas paredz, ka visiem mobilo sakaru operatoriem būs savos tīklos jābloķē nolaupītas, pazaudētas vai citādi pret

savu gribu no īpašnieka varas izgājušas galiekārtas – galvenokārt mobilos tālrunus. Lai nodrošinātu, ka visi operatori un tiesībaizsardzības iestādes saņem informāciju par zagtiem vai pazaudētiem mobilajiem tālruniem, līdz 2008. gada 1. janvārim tiks izveidota centralizēta datu bāze, kurā būs iekļauta informācija par nolaupītām, pazaudētām vai citādi pret savu gribu no īpašnieka varas izgājušām galiekārtām. Datu bāze tiešsaistes

režīmā būs pieejama izmeklēšanas iestādēm un Iekšlietu ministrijas Informācijas centram.

Savukārt Administratīvo pārkāpumu kodeksā un Krimināllikumā būs paredzēta atbildība par mobilo tālrunu neatļautu atbloķēšanu un datu, programmatūras un iekārtu iegūšanu, izgatavošanu, izmantošanu vai glabāšanu nelikumīgām darbībām ar elektronisko sakaru galiekārtām.

Laura Karnīte, LR IeM

Jauni ieroči pret “točkām”

2007. gada vasarā pieņemti un stājušies spēkā vairāku likumu grozījumi, kas policijai palīdz efektīvāk cīnīties ar nelegālā alkohola tirgotājiem. Veiksmīga jauno likumu izmantošana jau ļāvusi vairākos rajonos likvidēt ilgstoši strādājušas “točkas”.

Krimināllikumā un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā veikti vairāki grozījumi, taču būtiskākais no tiem stājās spēkā 19. jūlijā un paredz kriminālatbildību par nelegālu alkohola tirgošanu jau pirmajā reizē. Iepriekš kriminālatbildība draudēja vien par realizāciju atkārtoti gada laikā. Jaunā norma dod policijai iespēju pret “točkām” vērsties ar kriminālprocesa un operatīvās darbības līdzekļiem, tostarp iespēju pieprasīt tiesneša sankciju un veikt kratīšanu nelegālā alkohola tirdzniecības vietās, kas iepriekš nebija iespējams.

Izmantojot jaunus grozījumus, policija trīs mēnešos – jūlijā, augustā un septembrī – ierosinājusi 162 kriminālprocesus par nelegālā alkohola apriti. Šā gada deviņos mēnešos veikti 3369 reidi, izņemti 16,5 tūkstoši litru nelegālā alkohola un sastādīts 25 631 administratīvā pārkāpuma protokols.

Laura Karnīte, LR IeM

Foto: F64

Mainās situācija, jāmainās arī policijai

2008. gada 1. janvārī Valsts policijā sāksies reģionālās reformas īstenošanas pirmais posms. Rīgas Galvenā policijas pārvalde tiks apvienota ar Rīgas rajona policijas pārvaldi. Reformu plānots ieviest soli pa solim.

Iekšlietu sistēmā policija, šķiet, ir tā struktūra, kura visvairāk pārcietusi dažādas reformas, kuras ne vienmēr ritējušas gludi un nesāpīgi. Dažkārt iegūtais rezultāts atsvēris pārmaiņu radīto šupošanos, citkārt darbinieku atmiņā iegūlušas ne tik veiksmīgās pārmaiņu norises, kādēļ iecerēto reformu ne viens vien uztver ar bažām. “Reizēm pavisam doma, ka kaut kādas izmaiņas vai reformas notiek pašu reformu pēc,” atzīst Valsts policijas (VP) priekšnieks Aldis Lieljuksis. Bet uz jautājumu, vai reforma patiešām nepieciešama, viņš pārliecinoši atbild: Jā!

“Izmaiņas nepieciešamas, ja mainās ārējā situācija un līdz ar to arī mūs ietekmējošie faktori un/vai ja esošā sistēma nenošķir pilnvērtīgu funkciju izpildi,” skaidro VP priekšnieks. Pašreizējās reformas pamato abi apstākļi.

Rīgas reģions – pirmā reģionu bezdelīga

“Faktiski Rīgas Galvenā policijas pārvalde jau šobrīd strādā kā reģionāla iestāde. To pierāda arī aizvadītais gads, kad galvaspilsētas policija aktīvi un efektīvi tika iesaistīta masu pasākumu nodrošināšanā Jūrmalā, Ogrē, Siguldā,” stāsta A. Lieljuksis. Arī pati Rīga aizvien vairāk saplūst ar Rīgas rajonu gan teritoriālā ziņā, gan arī iedzīvotāju kustības ziņā – lielākā daļa rajona iedzīvotāju strādā galvaspilsētā.

Kā vēl vienu būtisku faktoru par labu reģionam A. Lieljuksis min ēku kompleksa nodošanu ekspluatācijā Gaujas ielā. Arī izolators, kas šobrīd ir VP pārziņā, pārcelsies uz Mežaparku un nonāks Rīgas policijas pakļautībā.

“Tās policijas nodaļas, kas šobrīd ir Rīgas rajonā, arī turpmāk strādās, kā līdz šim. Domāju, darbiniekiem radikālu pārmaiņu nebūs, vienkārši jādara savs darbs. No struktūras nosaukuma viņa darbs bū-

tiski nemainīsies,” teic VP vadītājs. Reformas vairāk skar iekšējos aspektus.

Globalizācijas procesi skāruši arī Latviju

Viens no svarīgākajiem ārējiem apstākļiem, kas ietekmēs policijas darbu, ir pievienošanās Šengenas līguma valstīm. “Kas notiek pierobežā? Ir kopīgas patruļas pierobežas zonā, iespēja reaģēt, veikt personu novērošanu, vajāt, ja nepieciešams – arī citu valstu teritorijā. Kopā nāksies strādāt policijai un viesnīcām, viesu namiem, lai varētu atklāt meklēšanā izsludinātās personas,” skaidro A. Lieljuksis.

Noziedzību ietekmē arī ekonomikas globalizācijas procesi – veidojas starptautiski noziedzīgie grupējumi, kuru pēdas sniedzas līdz pat Latīņamerikai, Āfrikai.

“Latvijā terorisma apkarošana ir Drošības policijas kompetencē, bet reaģēšana, tostarp uz bioterorismu, ir mūsu VP uzdevums. Un mums jābūt tam gataviem! Jāprot darboties pavisam citā riska līmenī, ar citām metodēm un aprikojumu.”

No šāda skatu punkta raugoties, grūti nepieņemt VP priekšniekam: pasaulē notiekošās pārmaiņas mūsu mazo Latviju un arī policiju var skart ļoti nopietni. Piemēram, pārvietošanās un ceļošanas brīvība Šengenas zonā neattieksies jau tikai uz labticīgiem, godprātīgiem pilsoņiem vien. Diemžēl.

Vairāk jātuvinās iedzīvotājiem

Līdz ar augsto tehnoloģiju ienākšanu noziedzīgajā pasaulē, kibernetizācijai un citām jaunām tendencēm VP ir īpaši svarīgi decentralizēt funkciju veikšanu un uzlabot saikni ar sabiedrību.

“Mums ir jācenšas vairāk sadarboties ar sabiedrību, saprast vienam otru. Faktiski policijai ir jāsniedz pakalpojums sabiedrībai, jānodrošina droša un mierīga vide,” tā A. Lieljuksis. Visā pasaulē policija aizvien nopietnāk izvērtē sabiedrības apmierinātību ar policijas funkcionēšanu. Tuvākajā nākotnē policija plāno ar pētījumu palīdzību noskaidrot sabiedrības uzticēšanos vai neuzticēšanos policijai un iespējamās neuzticēšanās iemeslus. Jāpiebilst, ka šādi pētījumi Latvijā tā īsti nav veikti, bet citviet pasaulē tos izmanto regulāri un efektīvi. Viņš tomēr piebilst, ka “galvenais policijas uzdevums tomēr ir noziegu-

mu atklāšana, ko neviens cits nedarīs,” piebilst policijas ģenerālis.

Runājot par policijai uzticēto funkciju izpildi, VP priekšnieks ir noskaņots gana kritiski: “Piemēram, Kriminālpolīcijā meklēšanas darbs faktiski bija aizgājis pašplūsmā, izņemot varbūt Rīgas pilsētu, kur visu šo laiku Personu meklēšanas nodaļa bija saglabājusies. Domājot par kompensējošiem mehānismiem, kas saistās ar iestāšanos Šengēnā, ir skaidrs, ka Kriminālpolīcijas darbiniekus vajadzēs specializēt meklēšanas funkcijām. Ir jāizstrādā meklēšanas metodoloģija, ikvienā pārvaldē jābūt specializētai policijas daļai, kurā strādā šīs jomas profesionāļi.”

Funkcijas nedrīkst dublēt

Arī organizētās noziedzības apkarošanas darbam esot nepieciešams plašāks skatījums un pienākumu sadale. Starptautiskās noziedzības rakstura maiņa likusi policijai pārvērtēt arī organizētās noziedzības apkarošanu. Piemēram, starptautisko grupu apzināšana būtu centrālā aparāta uzdevums, tāpat kā viss, kas saistīts ar pārobežu un starpreģionālo noziedzību. Savukārt Ekonomikas policijai resursi vairāk jākoncentrē uz naudas atmazgāšanu, nelegāli iegūto līdzekļu ielūdināšanu nekustamajos īpašumos, ražošanas objektos, ekonomikā.

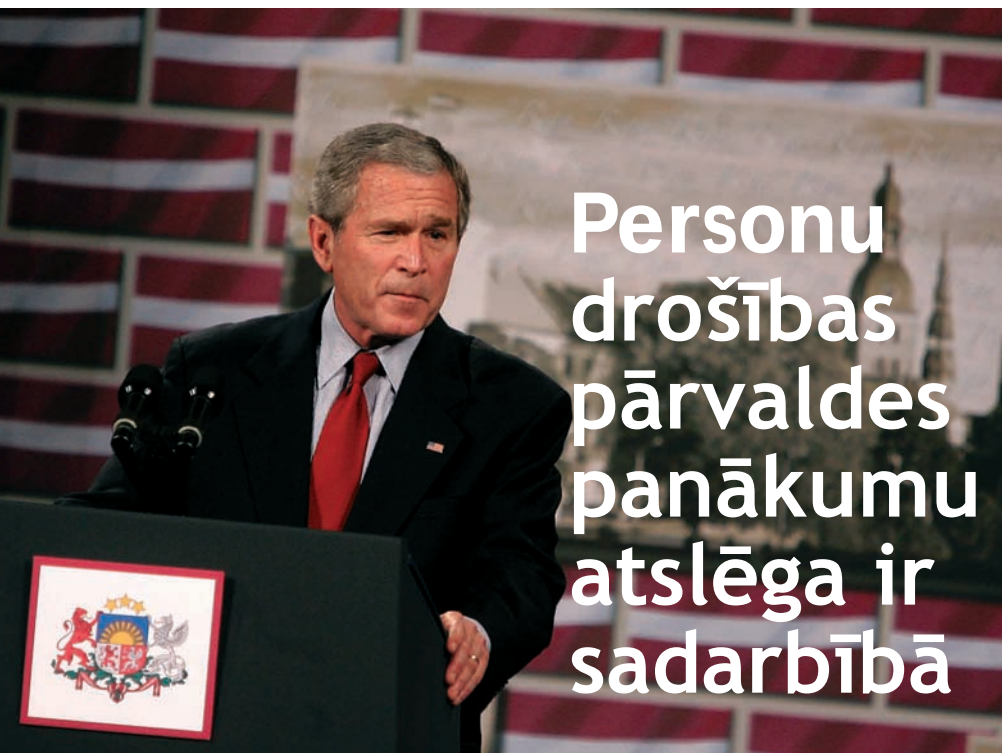
Parādās arī citi noziegumi, kas iepriekš nemaz nebija, vai bija, bet reti, piemēram, kuģu avārijas, krāpšana apdrošināšanas jomā, noziegumi pret vidi, kā arī ugunsgrēku izmeklēšana. “Lai atklātu šos specifiskos noziegumus saprātīgos termiņos, nepieciešams specializēt darbiniekus.”

Ja reforma netiks veikta šobrīd, nākotnē nāksies lietot jau daudz radikālākus risinājumus

Policijas priekšnieks sola rūpīgi izvērtēt katras darbavietas, darbinieka atdevi un tad analizēt, vai kaut kur nevajag darbu efektivizēt, vienlaikus ietaupot līdzekļus. Sākot šo lietu pētīt, atklājusies kāda struktūra ar vienu vienīgu cilvēku – vadītāju bez neviena padotā.

Ideju un plānu A. Lieljuksim netrūkst, jādūko tik tos realizēt.

Sigita Pildava

Pēc NATO samita var secināt, ka dienesti var sadarboties un ka potenciāls ir gan pašos, gan visos partnerdienestos

Personu drošības pārvaldes panākumu atslēga ir sadarbībā

Cik viņu ir, un ko viņi sargā

Drošības policijas (DP) redzamākā daļa nenoliedzami ir Personu drošības pārvalde jeb tā saucamie miesassargi. Latvijā valsts līmenī ar personu fizisko apsardzi nodarbojas tikai DP un Valsts prezidenta un Saimes drošības dienests.

DP Personu drošības pārvaldes darba apjomu – apsargājamās amatpersonas, kā arī sadarbību ar citām valsts institūcijām un aizsardzības (apsardzes) kārtību – nosaka Ministru kabinets. “Jebkurā brīdī Ministru kabinets var nolemt, ka apsardze jānodrošina vēl kādām amatpersonām, un mēs to darīsim. Ja ar mūsu resursiem nepietiks, meklēsim papildus,” skaidro Artis Zīders, DP Personu drošības pārvaldes priekšnieka vietnieks. Katrā konkrētā gadījumā miesassargu darbs balstās uz iepriekš veiktās apdraudējuma analīzes rezultātiem, pastāvošā apdraudējuma līmeņa izvērtējumu, un tikai tad tiek pieņemts lēmums, kādā apjomā veicama apsardze.

Blakus Dž. Bušam un T. Blēram

Ik gadu pieaug ārvalstu vizīšu skaits Latvijā. Tas vairāk darba sagādā arī DP un miesassargiem. “DP nodrošina MK organizēto ārvalstu vizīšu drošību. To, kādas amatpersonas vai delegācijas jāapsargā, izskata Ārlietu ministrija un lūdz Drošības policijai nodrošināt drošību,” skaidro Zīders. “Viss ir atkarīgs no tā, kāda līmeņa amatpersona

atbrauc, kā arī – ir vai nav šai personai apdraudējums, un cik tas ir nopietns.”

Viens nav karotājs, un dienestu sadarbības jautājums Drošības policijai ir tikpat aktuāls, kā citiem dienestiem. “To dienestu skaits, ar kuriem DP sadarbojas vizīšu nodrošināšanā, precīzi nav nosaukams. Te jāmin gan Valsts policijas Kārtības policija, Nacionālie bruņotie spēki un citi dienesti, bez kuriem mēs nemaz nespētu kvalitatīvi veikt savus pienākumus, piemēram, neatsverami ir “Omegas” pakalpojumi,” skaidro A. Zīders. “Mums pat ir jāzina, kādi būs laika apstākļi, lai plānotu eskorta braukšanas ātrumu, jāzina vietas, kur notiek remontdarbi, utt. Mēs sadarbojamies ar visiem iespējamiem dienestiem un visām pašvaldībām.”

NATO Rīgas samita eksāmens izturēts

Rīgā notikušais NATO samits Latvijas apstākļiem bija nepieredzēta mēroga pasākums. DP uzdevums nebija no vieglajiem. “Apsargājamo, pavadāmo personu apjoms, ieskaitot žurnālistus un ārvalstu amatpersonas, bija milzīgs. Tās vairs nebija tikai personas, bet veselās delegācijas ar saviem specifiskiem uzdevumiem,” atceras kāds DP Personu drošības pārvaldes darbinieks. “Un tomēr tajā pašā laikā bija skaidrs, ka sadarbībā ar citiem dienestiem mēs spējam to veikt.”

Drošības policija – vismazāk redzamā, visnoslēpumainākā un arī elitārākā lekslietu ministrijas pārraudzības iestāde. Viņi ir visur un reizē – viņu nav nekur. Viņi zina visu, bet par viņiem – ļoti maz. Tikai tik, cik viņi paši ļauj uzzināt.

“NATO samita sakarā tik tiešām radās problēmas fizisko resursu atrašanās,” atzīst DP darbinieks. “Katram dienestam bija vajadzīgi savi vislabākie cilvēki, un ar viņiem neviens negribēja dalīties.” Tomēr lielākā problēma bija piesaistīt un apmācīt cilvēkus, sagatavot viņus tik specifiskajam miesassarga darbam. Cilvēkiem nācās apgūt iepriekš pilnīgi nezināmas lietas: kā piebraukt ar delegāciju, kā apstāties, kādai distancei jābūt, kā jārikojas, ja delegācijas krustojas. “Tas bija grūts un smalks darbs, kas prasīja laiku. Un vēl kāds apstāklis – cilvēkiem, kuri nekad agrāk nebija strādājuši šādā vidē, svarīgi ir neapjukt un adekvāti reaģēt. Arī tas mums bija jāiemācās.”

DP darbinieks jokojot atzīst: sastindzis, ar vaļā muti veroties uz ASV prezidentu, – tādā pozā neviens no samita nodrošināšanā iesaistītajiem miesassargiem netika mātīts. Uzticētie pienākumi veikti godam.

Kā kļūt par labu miesassargu?

Pats pirmais un svarīgākais – pretendents jābūt ļoti labai fiziskajai sagatavotībai, labai veselībai, kā arī ir vēl citi nosacījumi, un to esamība vai neesamība amata kandidātiem tiek pārbaudīta.

Pretendentiem ir jāveic fiziskās sagatavotības testi, kas prasa nopietnu sagatavotību, un, protams, psiholoģiskie testi. Ja pretendents spējis godam nokārtot visus testus, viņš tiek pieņemts darbā un tālāk apgūst jau pavisam specifiskas lietas. Kādas? “Speciālo taktiku, kaujas prasmes tuvā distancē, sprāgstvielu un to ierīču atpazīšanas zināšanas, aizsardzības auto vadīšanu, zināšanas elektronisko līdzekļu atpazīšanā, izmantošanā, lietošanā, pirmās medicīniskās palīdzības sniegšanā līdz kvalificētas medicīniskās palīdzības sniegšanai u.c. prasmes. Protams, miesassargi mācās arī ētiku un etiķeti,” skaidro A. Zīders. “Miesassargi strādā ļoti specifiskā vidē. Atrodoties augstu ārvalstu viesu ciešā tuvumā, jātiek galā ne tikai ar pamatuzdevumu, bet jāspēj arī sevi atbilstoši pasniegt un uzvesties.”

Zane Bērziņa

Robežsargi bija, ir un būs

Ar 21. decembri Latvija oficiāli pievienojas Šengenas līguma zonas valstīm, un tas paredz pilnīgu iekšējo robežu noņemšanu un robežsargu pāreju uz Imigrācijas dienestu. Robežsardzes priekšnieks ģenerālis Gunārs Dāboliņš uzsver, ka darbinieku satraukumam nav pamata un bez darba neviens dienesta darbinieks nepaliks.

Satraukumam nav pamata

Tas, ka līdz ar Latvijas pievienošanos Šengenas līguma zonas valstīm Valsts robežsardzē būs būtiskas izmaiņas, ir fakts, kam robežsardze un valsts kopumā gatavojusies daudzū gadu garumā. Tāpēc G. Dāboliņš ir pārliecināts, ka pārmaiņas jau ir iepazītas un satraukuma dienestā nav, tāpat kā tam nav arī pamata: "Taisnība, ka līdz ar Latvijas pievienošanos Šengenas līguma zonas valstīm Valsts robežsardzē notiek pārstrukturizēšanās, tostarp līdz 2008. gada 1. janvārim uz Igaunijas un Lietuvas robežas tiek likvidētas 14 robežapsardzības nodaļas. Taču, tiek izveidotas 8 jaunas Valsts robežsardzes imigrācijas nodaļas papildus tām 32, kas jau darbojas un darbinieku atlaišana nenotiks – bija pilsētu imigrācijas nodaļa, tagad būs arī rajonu imigrācijas nodaļas.» Līdz ar to 90 procenti robežsargu, kas dienēja uz valsts robežas, pāriet uz rajona vai pilsētas imigrācijas nodaļām – telpas visiem ir atrastas un patlaban tiek strādāts pie dokumentācijas ieviešanas un līdzšinējo robežsargu apmācības darbam imigrācijas dienestā. G. Dāboliņš ir pārliecināts, ka šajā jautājumā arī robežsargiem nekādu problēmu nav. "Jau vasarā strādājām pie dienesta pārstrukturizācijas, kad ar katras robežsardzes pārvaldes darbiniekiem tika pārrunātas gaidāmās izmaiņas un sniegta ziņas par viņu tālāko dienestu. Nedz toreiz, nedz arī tagad neesmu saņēmis nevienu satrauktu jautājumu, nevienu signālu, ka darbiniekos valdītu bažas par savu turpmāko dienestu, tādēļ esmu pārliecināts, ka šādas bažas ceļas tikai no baumām, kurās nav jāklausās. Bet atsevišķu robežsargu dažādās atbildes žurnālistam par to, kā turpināsies dienests un kā notiks robežapsardzība, drīzāk ir mulsuma brīdī radusies kļūme, nevis signāls par reālām problēmām," tā G. Dāboliņš.

Kontrole turpināsies iekšzemē

Savukārt uz jautājumu, kāda īsti izskatīsies robežsardze un kādi būs tās pienākumi, Latvijai pievienojoties Šengenas līguma zonai, Valsts robežsardzes priekšnieks atbild, ka pamata funkcija – kontrolēt –

paliks nemainīga. Starpība vien tā, ka pēc 21. decembra kontrole notiks nevis uz robežas, bet Latvijas teritorijā: "Mūsu galvenais uzdevums būs kontrolēt ārzemnieku uzturēšanās un strādāšanas likumību Latvijas teritorijā un patrolēt valsts pierobežu. Tas nozīmē, ka Valsts robežsardze aiziet no robežas un robežšķērsošana netiks kontrolēta kā līdz šim kontroles punktos, bet uz pierobežas ceļiem. Latvijas iedzīvotājiem un ārzemniekiem jābūt gataviem, ka uz ceļiem viņi varēs visai bieži sastapt robežsargus, kas drīkstēs lūgt uzrādīt dokumentus, un tiem ir jābūt līdzīgi. Taču svarīgi atcerēties, ka mūsu uzdevums nav kontrolēt Latvijas pilsoņus – mēs strādāsim ar iebraucējiem."

Darbā būtiska loma būs kontaktpunktiem, kas tiek veidoti uz Latvijas robežas ar Lietuvu un Igauniju, lai maksimāli ātri un vienkārši notiktu informācijas apmaiņa. Taču kontaktpunktu vajadzībām pašreizējos robežkontroles punktos būs nepieciešams izmantot daudz mazāk telpu, nekā tas bijis līdz šim. Tādēļ tiek risināts jautājums par lieko telpu tālāko izmantošanu. "Lielas telpas mums vairs nebūs vajadzīgas, jo imigrācijas dienesta darbinieki lielākoties atradīsies apgaitās, darba nosūtījumos, nevis deldēs krēslos. Attiecīgi daļa kontrolpunktu ēku mums vairs nebūs nepieciešama un tās, iespējams, tiks nodotas Valsts nekustamo īpašumu aģentūrai. Piemēram, nebūs nepieciešamas telpas Ainažu robežkontroles punktā, bet Grenctālē mums būs vajadzīgas vien dažas. Citviet situācija ir līdzīga, tādēļ mēķlam labāko risinājumu telpu tālākai ekspluatācijai. Viens no variantiem paredz, ka, piemēram, Veclaicē, varētu būt šī reģiona nelegālo imigrantu centrs," skaidro Valsts robežsardzes priekšnieks.

Imigrantu nav – tāpat strādājam labi

Savukārt runas par to, ka pēc gada vai diviem, redzot, ka Latvijā joprojām nele-

gālo imigrantu pieplūduma nav, var rasties domas plašo imigrācijas dienestu būtiski samazināt, tostarp atlaižot darbiniekus, G. Dāboliņš noraida kā pilnīgas muļķības. "Pirmkārt ir svarīgi atcerēties, ka imigrācijas dienests robežsardzē darbojas jau piecus gadus, turklāt sekmīgi, tāpēc neko jaunu nedibinās – esošais dienests tiks tikai paplašināts. Baumas par dienesta izformēšanu vai likvidēšanu darbinieku nepietiekamas noslodzes dēļ ir tikai muļķības un baumas. Ir jāsaprot, ja nav nelegālās imigrācijas, tas nenozīmē, ka kaut kas ir jālikvidē, gluži vienkārši dienests labi strādā," pārliecināts ir robežsardzes priekšnieks.

"Mums ir bijušas divas, maksimums, trīs nelegālo imigrantu grupas virs desmit cilvēkiem, bet Olaines nelegālo imigrantu nometnē ir izvietots 20 cilvēku, kurpretī, piemēram, Lietuvā nelegālo imigrantu centrā pastāvīgi uzturas ap 200 cilvēku – un tas notiek, neraugoties uz to, ka regulāri kāds tiek izraidīts. Tas ir apliecinājums robežsardzes un līdzšinējā imigrācijas dienesta labam darbam, bet, ja dienests strādā labi, par likvidāciju vai pārformēšanu nevar būt ne runas. Ja paziņosim, ka nelegālā imigrācija mums ir pārāk neintensīva un tādēļ likvidējam dienestus, kas veic preventīvo darbu, parādīsies *sērgu* aizmetņi, no kuriem strauji izaugs koks. Tad noteikti parādīsies Āzi-

Nekāda darbinieku atlaišana nenotiks. Dienesta darbinieki atradīsies apgaitās, nevis deldēs krēslos

jas, Āfrikas vai citu valstu cilvēku grupas, kas, neviena netraucētas, varēs kaut kur izmitināties un ierīkot bāzes punktu, ap kuru drīz saradīsies virkne viņu tautiešu. Tajā mirklī atliks vien secināt, ka esam nelegālo imigrantu pārpludināti, jo Purvciemā puskvartālu aizņem ķīnieši un vjetnamieši, un tiks steigā meklēti risinājumi imigrācijas apkarošanai. Taču tad kaut ko darīt jau būs krietni par vēlu. Ir jāsaprot, ka mūsu uzdevums ir nepieļaut šeit izveidoties *bāzes punktiem* un cilvēku kopienām, uz kuru bāzes var veidoties nelegālo imigrantu pieplūdums. Tas ir nopietns un vajadzīgs darbs, tāpēc runas par imigrācijas dienesta lik-

vidāciju vispār nevar būt,” tā G. Dāboliņš. Bet piemērus tam, kas notiek, ja sākotnēji imigrantu plūsma netiek pietiekami kontrolēta, viņš min vai no ikkataras Eiropas lielās galvaspilsētas: “Parīzē, Berlīnē un citviet mēs varam atrast veselus kvartālus, kur mitinās savulaik nelegāli iebraukuši cilvēki, kas nu *okupējuši* veselās pilsētas daļas dzīvo pēc saviem likumiem un tradīcijām, bet vietējās varas iestādes ar lielām grūtībām mēģina te iedibināt kādu likumību un kārtību. Tās visas ir sekas tam, ka savulaik valstī netika izveidota stingra ārzemnieku uzturēšanās kontrole. Mēs nepieļausim, lai kas līdzīgs atkārtotos Latvijā.”

Imigrācijas dienests paliks robežsardzē

Līdzīgi ģenerālis noraida arī kļistošās baumas, ka ar laiku imigrācijas dienests, kuram tomēr darbs notiks valsts iekšzemē, tiks pievienots policijai: “Pirms pieciem gadiem ar valdības lēmumu imigrācijas dienests pārgāja no Valsts policijas robežsardzes pakļautībā. Kopš tā laika mūsu prakse ir saņēmusi lieliskas atsauksmes un tiek saukta par labāko pieredzi šajā jomā un paraugu, no kā citiem mācīties. Tagad, ņemot vērā mūsu darbības modeli, līdzīgu sistēmu ievieš Lietuvas kolēģi, šurp brauc mācīties speciālisti no citām valstīm. Mēs esam pierādījuši, ka imigrācijas dienesta darbs robežsardzes struktūrās nodrošina optimālāko informācijas apmaiņu un paaugstina efektivitāti. Tāpēc baumas, ka imigrācijas dienestu paredzēts pievienot policijai, ir pilnīgi nepamatots – absurds! Tad jau Iekšlietu ministrijai var pievienot arī lauksaimniekus, lai policistiem būtu vēl kāds liels darbiņš. It kā viņiem jau ar esošajiem nepietiktu!”

Gunārs Dāboliņš uzsver, ka pēc pievienošanās Šengenas līguma zonas valstīm, ne vien Latvijas pilsoņiem būs iespēja pilnīgi brīvi, pat neuzrādot pasi, pārbraukt pār robežu, bet tieši tādas pašas iespējas būs arī pārkāpējiem un negodīgajām personām. “Mums ir jābūt tam mehānismam, kas nevēlamo personu iekļūšanu valstī varēs ierobežot un nepieciešamības gadījumā personu aizturēt. Tāpēc sagaidāms, ka pārbaudot visus signālus un pienākušo informāciju, darba mums netrūks, un esošajos apstākļos runas par kaut kādu likvidāciju, štata vietu samazināšanu un tamlīdzīgām lietām ir vienkārši nepamatotas un nevietā. Darbs mums ir atliku likām, jābūt vien gana aktīviem, lai ar to tiktu galā,” tā robežsardzes ģenerālis.

Zane Auziņa, NRA

Par paveikto un ieplānoto

Raimonds Andrejēvs foto

Tuvojas decembra un gada nogale, kad prātu nereti pārņem klusas un apcerīgas svētku noskaņas. Gada noslēgums vienmēr nāk kā atskaite punkts padarītajam. Šogad Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (PMLP) ir paveikusi daudz un gandarījums ir liels. Par to pastāstīja PMLP priekšnieks Vilnis Jēkabsons.

Kas paveikts aizejošajā gadā?

Šī gada vērienīgākais un valstiski svarīgākais projekts mums saistījās ar jauna parauga pasu ieviešanu, kas ilga 11 darba pilnus mēnešus. Darāmā bija daudz, un daudzi apšaubīja, vai mēs spēsim to šogad realizēt, tomēr 20. novembrī jau sākām pieņemt pieteikumus jaunā parauga pasu izsniegšanai.

Otrs svarīgākais projekts saistās ar Latvijas pievienošanās Šengenas līguma valstu saimei. Lai izpildītu visas prasības, mēs uzlabojām sava darba kvalitāti un funkcionalitāti. Pirmā prioritāte bija Nacionālās vīzu informācijas sistēmas izveide. 10. decembrī tā tika ieviesta produkcijas ekspluatācijā. Otrkārt, mēs izbūvējām augsta drošības līmeņa serveru telpas, kas sekmē informatīvo sistēmu efektīvāku lietojumu. Treškārt, mūsu darbiniekiem un ierēdņiem bija iespēja apgūt svešvalodas, lai profesionālāk varētu veikt savus pienākumus. Šo iespēju izmantoja 400 PMLP darbinieku un ierēdņu.

Viena no PMLP ilglaicīgajām prioritātēm ir klientu apkalpošanas zāļu ieviešana visās teritoriālajās nodaļās. Īstenojot šo projektu, mēs vienmēr atceramies, ka mums jātiecas uz klientu ērtāku un vienkāršāku apkalpošanu. Turpinot iesākto, šogad mēs esam atvēruši piecas klientu zāles mūsu teritoriālajās nodaļās, kas salīdzinājumā ar pagājušo gadu, ir krietni vairāk (pērn atvērām trīs nodaļas).

Kādi darbi ir saplānoti jaunajam gadam?

Pamatā mūsu uzdevums ir uzlabot un sekmēt efektīvākas klientu apkalpošanas funkcijas. Tie ir galvenie uzdevumi.

No 2008. gada 1. jūlija mēs plānojam sākt izdot pasas ar mikroshēmā iekļautiem pirkstu nospiedumu attēliem. Lielākā daļa no nepieciešamās infrastruktūras jau ir iegādāta un uzstādīta, tāpēc būs vienā no pirmajām valstīm Eiropas Savienībā, kas izpildīs regulas prasības par papildu biometrijas datu ieviešanu pasēs.

Vēl jaunajā gadā sadarbībā ar Īpašu uzdevumu ministrijas Elektroniskās pārvaldes lietu sekretariātu realizējams nozīmīgs projekts – mēs izveidosim un ieviesīsim virkni elektronisko pakalpojumu, piemēram, “Dokumentu iesniegšana ielūguma apstiprināšanai”, “Iedzīvotāju reģistra izziņas pieprasīšana PMLP”, “Dokumentu iesniegšana izsaukuma apstiprināšanai PMLP” u.c.

Turpināsim arī uzlabot Iedzīvotāju reģistra kvalitāti un funkcionalitāti.

Turpināsim veidot jaunas klientu apkalpošanas zāles. Šobrīd paredzēts rekonstruēt Latgales priekšpilsētas nodaļu, Kurzemes rajona nodaļu pārcelsies uz jaunām, labākām telpām, Dobelē un Daugavpilī atvērsim klientu apkalpošanas zāles.

Kā jums šķiet, kas mūsu darbā ir primārais?

Klientu apkalpojošās jomās priekšroka vienmēr ir klientam. Tomēr nav iedomājams apmierināts klients, ja darbinieks strādā vienaldzīgi un bez atdeves. Jācenšas, lai apmierināti būtu visi. Tāpēc darbiniekiem ir jārada atbilstoši darba apstākļi un jānodrošina patikama darba atmosfēra. Mums ir jābūt saliedētiem, lai sekmīgi risinātu klientu vajadzības.

Diana Bogdanova, PMLP

Bieži vien uzskata, ka ar civilo aizsardzību nodarbojas viens vienīgs dienests, taču tas ir vesels pasākumu kopums, ko katastrofu gadījumos īsteno dažādi dienesti – arī Nacionālie bruņotie spēki, ātrā medicīniskā palīdzība, pašvaldības u.c.

VUGD arhīva foto

Kas mūs glābs no katastrofas?

Valsts civilās aizsardzības plāns lieti noderēja arī aizvadītajā vasarā, kad nācās glābt Daugavu no ekoloģiskās katastrofas un apturēt naftas produktu plūsmu

2007. gada 1. janvārī stājās spēkā jaunais Civilās aizsardzības likums. Latvijas valstī iepriekš izstrādātais Civilās aizsardzības likums, pēc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Civilās aizsardzības pārvaldes priekšnieka Maigura Ludbārža domām, bija nepilnīgs, un tādēļ ugunsdzēsīji izstrādāja likumprojektu ar būtiskām izmaiņām.

Kāpēc vajadzīgs likums

Civilās aizsardzības likums ir nepieciešams, lai operatīvi saorganizētu lielus resursus: cilvēkus, dienestus, tehniku un

glābšanas aprīkojumu. Viena dienesta uzturēšana, kas atbildētu par visu veidu katastrofām, ir neefektīva, turklāt paredz milzīgas izmaksas.

Valsts civilās aizsardzības plāns nosaka, kā rīkoties katastrofas gadījumā. Šī shēma lieliski noderēja vēl pavisam nesen, kad Baltkrievijā plīsa naftas produktu cauruļvads un Daugavā ieplūda 3,7 tonnas dīzeļdegvielas. Toreiz seku likvidēšanā piedalījās gan vietējie dienesti, gan atsūtītie papildspēki no Lietuvas un Igaunijas.

M. Ludbārzs komentē: “Katastrofas gadījumā jārikojas operatīvi, ja nepieciešams jāiesaista citi dienesti, papildu tehnika, cilvēku resursi.”

Kas ir mainījies

Jaunajā Civilās aizsardzības likumā noteikts, ka katastrofas gadījumā, ja ir apdraudēta cilvēka dzīvība un veselība, reaģēšanā var tik iesaistītas gan fiziskās, gan juridiskās personas, gan to īpašums. Tiesa, tikai tad, kad noslēgta rakstiska vienošanās.

Profesionāļi gan uz šo juridisko atrunu raugās skeptiski un teic, ka reālā dzīvē rādīs, kā šī norma darbojas praksē, jo, piemēram, krīzes seku likvidēšanā nepieciešamās īpašās tehnikas iesaistīšana glābšanas darbos var ielgt formalitāšu kārtošanas dēļ.

Visbeidzot, 2007. gada decembrī plānots nodot ekspluatācijā Civilās aizsardzības operatīvās vadības centru Rīgā, Hanzas ielā. Šeit telpas paredzētas Krīzes vadi-

bas padomes darbam, un tās tiks izmantotas valsts vai reģionālo katastrofu laikā. Šeit būs visi nepieciešamie tehniskie un sakaru līdzekļi katastrofas novēršanas procesa vadīšanai un pārraudzībai. No šī centra padome koordinēs visu iesaistīto dienestu darbību. Līdzīgā veidā katastrofu pārvaldība tiek risināta arī citās Eiropas Savienības valstīs.

Apmāca un sagatavo pašvaldības

Kopš 2007. gada oktobra VUGD Civilās aizsardzības pārvaldes darbinieku komanda trīs līdz četrus cilvēkus sastāvā apbraukā Latvijas reģionus un īsteno pašvaldību civilās aizsardzības komisiju teorētisko apmācību. Šādi iknedēļas izbraukumi ir ļoti noderīgi, jo pašvaldību civilās aizsardzības komisijas locekļi uzdod sev neskaidros jautājumus, uz vietas tiek apspriesti katra reģiona riska faktori, ģeogrāfiskās un infrastruktūras īpatnības.

“Nereti nākas atvairīt uzbrukumus par nepietiekamu finansējumu,” atzīst VUGD Civilās aizsardzības pārvaldes priekšnieks Maigurs Ludbārzs. “Attīstība notiek, un, ja būs finansējums, pieaugs gan efektivitāte, gan arī operativitāte. Tādā, cerams, ar visu tiks galā paši, un vairs nebūs situācijas, kad katastrofu gadījumā jādūdz palīdzība kaimiņvalstīm. Jācer, ka būs mums gan pašiem sava tehnika, gan pietiekami resursi.”

Zane Bērziņa

UZZIŅA

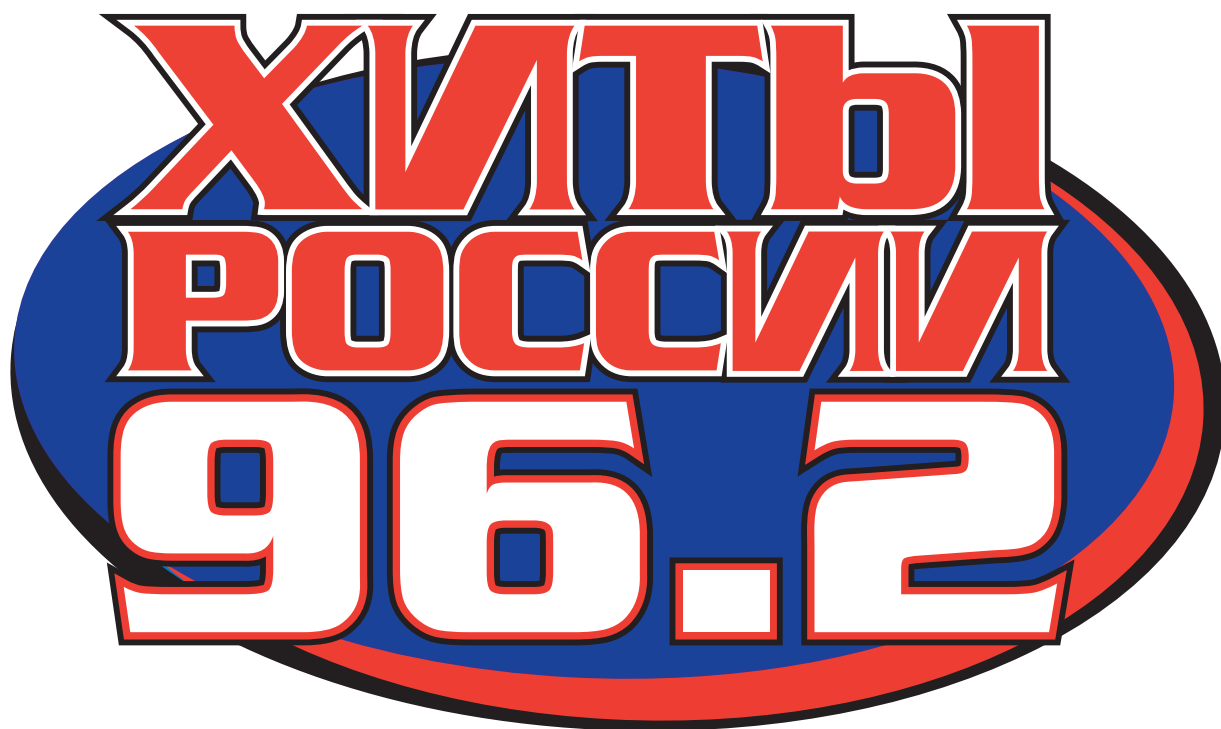
“Civilā aizsardzība ir organizatorisku, inženiertehnisku, ekonomisku, finansiālu, sociālu, izglītojošu un zinātnisku pasākumu kopums, kuru īsteno, lai nodrošinātu reaģēšanu katastrofu gadījumos vai pastāvētu katastrofu draudiem, kā arī atbalstītu Valsts aizsardzības sistēmas vajadzības, kad noticis militārs iebrukums vai sācies karš.”

Starptautiskā civilās aizsardzības atšķirības zīme (noteikta ar Ženēvas konvencijām)

Rīgā jauns līderis!

...par klausītāko radio Rīgā 2007. gada rudens periodā ir kļuvusi
jaunā krievu valodā raidošā radiostacija „96,2 – Krievijas Hiti”.
TNS Latvija (www.tns.lv)

Līderis reklāmdevējiem galvenajos rādītājos:

**Nr. 1 „zelta” auditorijā – vecuma grupa 18-44 gadi,
Nr. 1 personām ar ienākumiem virs 300 latiem mēnesī.**

Tikai līdz 20. decembrim slēdzam līgumus par reklāmas izvietošanu 2007. un 2008. gadā **par cenām, kas nav mainījušās kopš 1. jūnija** – dienas, kad radiostacija “96,2 – Krievijas Hiti” sāka raidīt Rīgas ēterā.

Zvaniet tūlīt: 67357385

Mobilitāte I: Gaiss

Foto: VRS Ludzas pārvalde

Jaunie helikopteri "Agusta 109 E Power" ir aprīkoti ar diviem dzinējiem, kas ļauj veikt lidojumus virs jūras un apdzīvotām vietām, arī drošus nakts lidojumus. Robežsargi ar tiem varēs lidot pat sarežģītos meteoroloģiskajos apstākļos

Runtortas ciemā, 10 minūšu braucienā no Ludzas, atklāts Valsts robežsardzes (VRS) Aviācijas bāzes komplekss. Mērķis sasniegts: Šengenas konvencijas prasības izpildītas, finanšu līdzekļi apgūti, uzbūvēta Latgalē modernākā aviācijas bāze, nopirkti divi jauni helikopteri, tiešā robežas tuvumā izbūvēti seši nosēšanās laukumi.

Lai efektīvāk spētu patrulēt virs jūras, uzbūvēta arī aviācijas atbalsta bāze Ventspilī. Projekts īstenots no Eiropas Savienības līdzekļiem, piesaistot arī 10% Latvijas līdzfinansējuma.

Helikopterus izmantos policisti, ugunsdzēsēji un mediķi

Lidaparāti un patrulēšana no gaisa ir visefektīvākais robežu drošības elements, kas ļauj reaģēt ātri un nekļūdīgi. Un psiholoģiski iespaidīgi. Lai pēc iespējas īsāku laiku pavadītu ceļā, ir stratēģiski svarīgi bāzēšanās vietu izvietot tiešā robežas tuvumā. Īpaši nozīmīgi tas ir šābrīža situācijā – laikā, kad Latvija pievienojas Šengenas teritorijai un iekšējās robežas beidz pastāvēt.

Izveidojot šo mūsdienīgo aviācijas bāzi, ieguvēji ir ne tikai robežsargi, bet mēs visi. Pirmkārt, jau policija, ugunsdzēsēji un glābēji, kuriem ir tiesības pie-

prasīt robežsardzes aviācijas atbalstu. Arī Katastrofu medicīnas centram, Nacionālās aviācijas un jūras glābšanas dienestam, pašvaldībām, neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam un citām iestādēm specifisko uzdevumu veikšanai normatīvo aktu robežās paredzēts izmantot robežsardzes helikopterus, angārus un nosēšanās laukumus.

Robežsardzes aviācija attīstās pakāpeniski un likumsakarīgi

Likumsakarīgi, ka tieši VRS sastāvā ir izveidojusies spēcīgākā valsts dienesta aviācija. Tās pirmsākumi meklējami neilgi pēc neat-

karības atgūšanas, kad, izveidojot pirmo deltaplānu dienestu Jelgavas apkārtnē, dzima sapnis par aviācijas izmantošanas lietderību robežapsardzībā. Lai īstenotu šo ideju, nācās virzīties soli pa solim. Normatīvās bāzes izstrādes un dokumentu saskaņošanas procesa laikā Aviācijas dienests atradās VRS Galvenajā pārvaldē, bet nodaļa – Ludzā. "Mēs jau zinājām, ka drīz saņemsim mūsu partneru, somu robežsargu, dāvāto helikopteri," atceras VRS priekšnieks ģenerālis Gunārs Dāboliņš, "tāpēc centāmies izpildīt nepieciešamos mājasdarbus: noslēdzām sadarbību ar Latvijas Civilās aviācijas aģentūru un SIA "Baltijas helikopters" par konsultācijām un praktisko palīdzību tehniskās un lidojumu dokumentācijas izstrādē; noslēdzām līgumu ar Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Gaisa spēkiem par viņiem piederošā lidlauka Rēzeknē izmantošanu, šajā teritorijā uzstādījām viegla konstrukcijas angāru."

Nākotnē – Aviācijas pārvalde

Šobrīd robežsargiem radītas jaunas darba vietas un dota iespēja apgūt pilota un tehniķa profesiju. Helikoptera vadītprasmi Latvijā un Somijā apguvuši 12 robežsardzes piloti. Kopā astoņi robežsargi ieguvuši privātpilota licenci, iegūtas arī čet-

BIZNESA VADĪBAS KOLEDŽA

Izvēlies savu programmu!

- KOMERCĀRĀBĪBA
Mārketinga un tirdzniecības speciālists
- ĪESTĀŽU DARBA ORGANIZĀCIJA UN VADĪBA
Biroja administrators
- PERSONĀLA PSIHOLOĢIJA UN CILVĒKRESURSU VADĪBA
Personāla speciālists
- GRĀMATVEDĪBA UN FINANŠU PLĀNOŠANA
Finanšu speciālists
- SABIEDRISKĀS ATTIECĪBAS UN REKLĀMA
Sabiedrisko attiecību speciālists
- JURIDISKĀS ZINĪBAS UN BIZNESA LIKUMDOŠANA
Jurista palīgs
- TŪRISMA UN VIESNĪCU SERVISS
Viesnīcu servisa organizators

BIZNESA VADĪBAS KOLEDŽA

Augstākā izglītība 2,5 gados • www.bvk.lv

Foto: VRS Ludzas pārvalde

Bijušais VRS Ludzas pārvaldes priekšnieks Jānis Kuprinskis savu pieredzi lidojumos ar deltaplāniem šobrīd nodod Robežsardzes koledžas kadetiem

ras komercpilota licences, bet kvalifikācijas kursus sagatavoti deviņi aviācijas tehniskie speciālisti (seši vēl mācās).

“Pie sasniegtā nevar apstāties. Jāturpina augt un attīstīties. Nākamais uzdevums ir VRS sastāvā izveidot atsevišķu Aviācijas pārvaldi,” pārliecināti saka robežsardzes priekšnieks. “Skaidrs, ka, augot apjomam, pieaug arī funkcijas un atbildība. Vienas teritoriālās pārvaldes apakšstruktūras vadī-

tājam vairs nav iespējams kvalitatīvi plānot aviācijas izmantošanu, degvielas un rezerves daļu iepirkumus, nodrošināt stingru finanšu uzskaiti, vēl arī realizēt citu Iekšlietu ministrijas sistēmas dienestu pieprasījumus. Ar aviācijas dienesta darba organizēšanu jānodarbojas atsevišķas Aviācijas pārvaldes priekšniekam”, apgalvo VRS priekšnieks ģenerālis Gunārs Dāboliņš.

Dace Ūdre, LR IeM

UZZIŅA

1992. gadā Gustava Kalniņa vadībā Jelgavas robežsargu bataljona (vēl esot Aizsardzības ministrijas sastāvā) robežsargi patrulēšanai virs Lietuvas robežas sāka izmantot pirmos trīs deltaplānus.

1997. gadā VRS pārgāja Iekšlietu ministrijas pakļautībā. Ministru kabinets VRS amatu un profesiju kategoriju sarakstā iekļāuj aviācijas speciālistus. Sākas aviācijas dienesta izveide.

1999. gada februārī VRS parakstīja sadarbības līgumu ar NBS Gaisa spēkiem. Līguma mērķis – saskaņota darbība robežas apsardzībā un kontrolē. Līgums paredzēja, ka VRS patrulēšanā izmanto Gaisa spēku helikopterus. Vēl joprojām VRS īpašos gadījumos izmanto militāro helikopteru iespējas.

2000. gada aprīlī VRS Ludzas pārvaldes pakļautībā tika izveidota Deltaplānu nodaļa, bet Isnaudas pagastā ierīkots lidlauks. Jelgavas deltaplāni pārdislocējās uz Ludzu.

2002. gada 6. jūlijā uz Deltaplānu nodaļas bāzes izveidoja Aviācijas nodaļu – vēlāk Aviācijas dienestu.

Mobilitāte II: Ūdens

Personīgie ūdens transportlīdzekļi kļūst arvien populārāki, laivas aizvien modernākas un ātrākas, bet to vadīšanas iemaņas daudziem kuģotājiem ir pavājas. Roņu salu iespējams sasniegt jau pāris stundu laikā, bet, ja ātrgaitas kuteri un motorlaivas nonāk neprašu vai apreibušu ļaužu rokās, sekas var būt neproгноzējamās.

Ūdens policijas izveide kavējas. Vēsturiska atkāpe

Runājot par drošību iekšējos ūdeņos, nākas atskatīties nesenā vēsturē. Atsevišķu struktūru – Ūdens policiju – bija paredzēts izveidot jau līdz Rīgas 800 gadu jubilejas svinībām Valsts policijas reorganizācijas gaitā. Izmaiņas gan tika veiktas tikai Rīgas Galvenajā policijas pārvaldē, kur izveidoja 32. nodaļu. Tika saņemts Rīgas domes un Rīgas brīvostas atbalsts motorlaivu iegādei. Bet... šiem policistiem nemaz nebija likumīga pamata sodīt par satiksmes pārkāpumiem uz ūdens.

Tikai 2003. gadā tika grozīts likums "Par policiju", uzliekot Valsts policijai par pienākumu kontrolēt, kā tiek ievēroti kustības drošības noteikumi iekšējos ūdeņos un mazizmēra kuģošanas līdzekļu reģistrācijas un lietošanas noteikumi. Valsts sekretāru sanāksmē likumprojekts tika izsludināts redakcijā, ka Kārtības policijas sastāvā tiks izveidota Ūdens policija. Vēlāk šī atruna pazuda, jo nebija paredzētas finanses. Vēl vairāk, toreizējais iekšlietu ministrs Māris Gulbis, runājot

par reorganizāciju policijā, min nepieciešamību likvidēt Rīgas 32. policijas nodaļu. Argumentācija? Nav nepieciešamības pēc atsevišķas Ūdens policijas, tāpēc tās funkcijas jāsadala starp citām policijas struktūrvienībām.

2005. gada 1. martā, kad tiek pieņemti noteikumi par kuģošanas līdzekļu satiksmi iekšējos ūdeņos, atkal tiek asi diskutēts par Ūdens policijas izveidošanu.

Jautājumu par Ūdens policijas izveidi vēlreiz aktualizē iekšlietu ministrs I. Godmanis. Apmeklējot struktūrvienību, kas nodarbojas ar patrulēšanu uz ūdens, ministrs konstatē virkni pārkāpumu un nepilnību. Ministrs uzdod darba grupai strādāt pie normatīvo aktu grozījumiem, vienlaikus tiek izsludināts konkurss par motorlaivu iegādi. Arī Valsts robežsardzei (VRS) un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam (VUGD) drošības situācijas uzlabošanai uz ūdeņiem uzdots sniegt atbalstu Valsts policijai (VP).

2007. gada beigās noslēgts iepirkums par 9 motorlaivu iegādi, kas paredzētas VP reģionālajām pārvaldēm.

Robežsardzei šobrīd vismodernākās un mobilākās iespējas

Robežsardzes galvenais uzdevums ir apsargāt valsts robežu un tās neaizskaramību, nodrošināt robežkontroles punktu darbību un pierobežas režīma ievērošanu. Tas viss attiecas arī uz ūdeņiem un ostām. Patlaban darbs tiek organizēts šādi: savu funkciju veikšanai VRS ir izvietojusi trīs kuģus lielākajās Latvijas ostās (Rīgā,

Par drošību iekšējos ūdeņos, piekrastē un jūrā atbild: Valsts policija, Jūras spēku Krasta apsardze, Valsts robežsardze un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Pagaidām Valsts robežsardzes rīcībā ir tikai viens – "Hover Flyer Mk2" tipa kuteris uz gaisa spilvena, tā bāzēšanās vieta – Rīga. Kuteris garums – 6,5 m, maksimālais ātrums uz ūdens – ne mazāks par 40 mezgliem, bet uz ledus – ne mazāks par 50 mezgliem. Kuteris būvēts Austrālijā. Tas aprīkots ar "Subaru" firmas benzīna dzinējiem, kā arī modernām sakaru un navigācijas iekārtām. Kuteris savu konstruktīvo īpašību dēļ ir izmantojams patrulēšanai uz ūdens un uz ledus, kā arī tas spēj patstāvīgi izbraukt krastā un pārvietoties pa to. Šo īpašību dēļ kuteris ir labi piemērots patrulēšanai, kā arī glābšanas un meklēšanas operācijām ziemas navigācijas periodā.

Pavisam Šengenas finanšu programmas ietvaros Somijā uzbūvēti pieci šāda “Boomeranger” tipa kuteri. To bāzēšanās ostas ir Roja, Mērsrags, Engure, Skulte, Salacgrīva. Kutera garums – 10,6 m, maksimālais ātrums – 50 mezgls. Kuteri ir aprīkoti ar diviem piekaramiem “Suzuki” firmas benzīna dzinējiem, kuru kopējā jauda ir 450 zirgspēki, kā arī ar modernām sakaru un navigācijas iekārtām. Kuteri ir ļoti stabili un manevrētspējīgi, tāpēc tie labi piemēroti patrulēšanai, kā arī glābšanas un meklēšanas operācijām.

Ventspilī, Liepājā), savukārt sešās mazajās ostās katrā atrodas pa vienam ātrgaitas kuterim. Ventspilī uzbūvēts moderns operāciju koordinācijas centrs un kuteru atbalsta punkts. Trīs moderni kuteri un motorlaivas atrodas arī Austrumu robežas robežūdenstilpēs.

Pateicoties attīstības sadarbības atbalstam no Somijas robežsardzes puses un Šengenas finanšu programmas (*Shengen Faci-*

lity) iespējām, VRS patlaban ir pati modernākā un mobilākā struktūra uz ūdens. Ja jau tālajai Moldovai robežsargi ir gatavi palīdzēt, dāvinot divus kuterus, tad kāpēc gan nepalīdzēt pašmāju policijai? Aizvadītajā vasarā VRS patrulēja Latvijas ostās, aizturot pārkāpējus gan par ūdens transportlīdzekļa vadīšanu reibuma stāvoklī, gan par citiem pārkāpumiem un vaininiekus nodeva Valsts policijai.

Administratīvo pārkāpumu lietas izskatīs robežsardze

Tā kā ostas izvietotas upju gultnēs, bet pārkāpumi lielākoties tiek izdarīti ostu akvatorijā, robežsardzes mobilitāte, domājams, spēs uzlabot šo upju kuģojamības drošību. To apstiprina arī veiktās izmaiņas likumdošanā. Ar 2007. gada 1. oktobri VRS ir tiesības izskatīt administratīvo pārkāpumu lietas, kas saistītas ar satiksmes drošības pārkāpumiem iekšējos ūdeņos.

Diemžēl šādu tiesību nav Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam. VUGD funkcijās attiecībā uz ūdeņiem ir organizēt, vadīt un veikt glābšanas un meklēšanas darbus iekšējos ūdeņos. Tātad izbraukumi, ja jāglābj sliktstokā vai jāatrod noslīkušie, kā arī plūdu gadījumos jāevakuē iedzīvotāji. Ugunsdzēsējiem ir 47 glābšanas laivas, no tām septiņas Rīgā. Šajā skaitā ir gan gumijas, gan plastikāta laivas, ar un bez motoriem. Ir divi kuteri – pa vienam Ventspilī un Rēzeknē.

Attiecībā uz jūras piekrasti, tā saucamo krasta zonu, rodas loģisks jautājums – kādu artavu kopīgajā lietā sniedz Krasta apsardze? Jūras spēku Krasta apsardzes funkcijās galvenokārt ietilpst meklēšanas un glābšanas darbi jūrā, kā arī jūras vides aizsardzība. Organizācijas nosaukumā tik daudzsoļojam vārdam “krasta” vairāk ir simboliska nozīme.

Dace Ūdre, LR IeM

UZZIŅA

Ceļu satiksmes drošības direkcijā reģistrēti 11,5 tūkstoši mazizmēra kuģošanas līdzekļi, galvenokārt motorlaivas un airu laivas. Mazizmēra kuģu vadītāja apliecība izsniegta gandrīz 8,5 tūkstošiem personu.

lekšlietu struktūrās vislielākais spēkratu skaits noteikti ir Valsts policijas (VP) pārziņā. Kopā skaitot visus valstī esošo policijas iecirkņu braucamrīkus, šis skaitlis grozās ap diviem tūkstošiem, kas pārstāv aptuveni 30 dažādus automodeļus. Policijai raksturīgais melnbaltais krāsojums gan ir tikai pusei automobiļu –, tiem, kas atrodas Kārtības policijas rīcībā, otru pusi – netrafarētos auto – izmanto pārsvarā Kriminālpolicijas darbinieki. Par norisēm lekšlietu ministrijas (IeM) auto sfērā visinformētākais sarunu biedrs ir VP Transporta pārvaldes priekšnieks Andris Šteinerts.

Mareika Ivana foto

VP Transporta pārvaldes priekšnieks Andris Šteinerts uzskata, ka policijās transportu nevajadzētu pilnībā nodot privāta sektora apkopē

Valsts iestādes aizvien vairāk sava autoparka nomaiņā uzdrošinās izmantot pilna servisa lizinga palīdzību, šādi tiekot pie pavisam jauniem dienesta auto. Līdzīgu praksi kopš 2006. gada piekopi arī Valsts policija, un šo aptuveni lēsto 2000 automobiļu vidū trešā daļa ir pilna servisa lizinga veidā iegādātas mašīnas, kurām vēl nav iztecējis rūpnīcas sniegtais garantijas termiņš. Pēdējie jaunie auto šādi saņemti pērnā gada decembrī. Pilna servisa lizinga darījumos galvenā priekšrocība mašīnas pircējam ir fakts, ka par mašīnas apkopēm un remontiem uztucas lizinga devējs, tas arī sedz šī auto uzturēšanas izmaksas, palielinot ikmēneša maksājumu. Tātad trešdaļai mašīnu no VP autoparka rūpes uzņēmis kāds cits, un VP Transporta pārvaldei darba kļuvis mazāk. Pēc Andra Šteinera vārdiem, pēdējā frāze gan ir nosacīta, jo viņa vadītās iestādes primārā funkcija ir nodrošināt policijas mašīnām servisu. Jo ātrāk mašīnai novērš defektus, jo darbotiespējīgāks ir policists. Tāpēc neapšaubāmi ir augsti vērtējamas palīgos nākušās lizinga kompānijas.

Pilna servisa lizinga darījumi šobrīd slēgti ar divām kompānijām – “DNB Nord Līzings” un “SEB Unilīzings”. Tikai pateicoties šīm finanšu iestādēm, policistu autoparkā ir redzami jauni auto no tādām automarkām kā “Ford”, “Hyundai”, “Volkswagen” un “Volvo”. Patīkams ir kaut vai šāds nosacījums: ja jaunā auto remonts prasa vairāk nekā četras dienas, lizinga uzņēmumam

vietā jānodrošina cits auto, turklāt par velti. Tomēr divas trešdaļas policistu izmantoto mašīnu šajos lizinga darījumos vairs nefigurē, jo tie ir jau paveikti spēkrati, kas atrodas pašas VP īpašumā. Lai arī pastāv jaunā politika – rūpes par auto atvēlēt citiem, policijas autobāze tomēr nav kļuvusi lieka.

Autobāze joprojām apkalpo lielāko daļu policistu mašīnu. Īpatnēji, bet IeM struktūrvienību starpā šobrīd palikušas tikai divas iestādes, kas pašas nodarbojas ar savu auto remontiem un apkopēm. Tie ir ugunsdzēsēji un policisti.

Pēc mūsdienu priekšstatiem, auto būtu jāremontē autoservisā, bet pašiem jānodarbojas ar tiešajiem pienākumiem. Andris Šteinerts gan šādam viedoklim nepiekrīt. Policija teorētiski ir pusmilitāra organizācija, un šādā gadījumā tā nonāktu pārāk lielā atkarībā no privātām struktūrām. Tāpēc tuvākā nākotnē šāda tipa autobāze, kādas valsts iestādēs parādījās padomju laikos, policijai joprojām ir vajadzīga. Nav jau arī stāvēts uz vietas: sarežģītus motoru, ātrumkārbu un elektronikas remontdarbus policijas mašīnu uzraudzītāji uztic lietpratējiem no privātiem servisiem. Tomēr autobāze joprojām nav atsācījusies no virsbūvju darbnīcas un krāsošanas ceha. Iemesli ir pamatoti, kaut vai situācija ar krāsošanas cehu. Policijas autoparkā ir arī autobusi un kravas mašīnas,

kuru izmēri ir pārāk lieli daudzu citu servisu krāsotavām.

Transportlīdzekļu krāsošana gan nav ikdienas darbs šajā iestādē, parasti te nodarbojas ar auto apkopes darbiem, sākot no motoreļļas maiņas, turpinot ar spuldžu un riepu nomaiņu, degvielas uzpildi, virsbūves mazgāšanu...

Nevar nepamanīt autobāzes darbinieku sirmās galvas, vairumam šeit strādājošo 50. dzimšanas diena jau ir aiz muguras. Šādu vecumstruktūru izskaidrot nav grūti – autobāzes darbinieku algas tomēr atpaliek no tām, ko maksā galvaspilsētas privātajos ser-

Transporta pārvaldes primārā funkcija ir nodrošināt policijas mašīnām servisu. Jo ātrāk mašīnai novērš defektus, jo darbotiespējīgāks ir policists

visos, tāpēc šeit karjeristi neieklīst. Te strādā darbinieki, kuriem ir svarīga regulāra algu izmaksa, brīvdienas nedēļas nogalē un sociālo nodokļu nomaksa – to autobāze nodrošina. IeM vadība vienmēr teikusi: policistu algas ir jāpalielina, tomēr diez vai ministrija šajā brīdī domā par autobāzes meistariem. Viņi nav policisti, viņu profesija ir atslēdznieks, krāsotājs, baulētājs, metinātājs... Šis ir cits darba tirgus, kur pie-

redzējušus speciālistus ātri pārtver konkurējošie servisi. Lai cik grūti būtu ar meistariem, autobāze neatkāpjas no viena būtiska pakalpojuma, proti, ritošās daļas remonta policijas mašīnām. Bieži nākas šo to remontēt policijas mašīnu balstiekārtās, jo daļai policistu ir paradums nenovērtēt ceļa apstākļus un traukties pa bedraino ceļu tam nepiemērotā ātrumā. Tāpēc jāatkārto autosfērā labi zināmā patiesība: nav labu vai sliktu mašīnu, ir laba vai slikta vadītāju attieksme. Jā, policista pienākumi katram likumsargam ir primārie, rūpīga attieksme pret mašīnu ir pakārtota.

Pilna servisa līzīngā līguma termiņš ir pieci gadi, pēc kuriem automašīnas pārdošana jau gulstas uz līzīngā kompāniju pleciem. Ja līzīngā noslēdzošajā fāzē leM savā budžetā tomēr neatrod naudu jauniem auto, ar kuriem nomainīt vairākus simtus šobrīd vēl jauno spēkratu, būs vien jāatpērk par atlikušo vērtību šīs pašas piecus gadus kalpojošās mašīnas, ar kurām iepriekš braukts kā pagadās. Dienas kārtībā šis jautājums aktualizēties tikai aiznākamgad, tomēr Andris Šteinerts piekoda: pārāk nevīžīga attieksme pret mašīnu ir nepiedodama. Sabojāto detaļu balstiekārtā jauniem auto par velti nomainīs tikai, ja tas būs garantijas gadījums. Tomēr bieži vien oficiālo pārstāvēniecību secinājums ir šāds – garantija atteikt, jo bojājumu izraisījis autovadītājs. Lai jaunais auto atkal būtu ierindā, pašai autobāzei jānomaina šī detaļa ritošajā daļā. Ir jau arī labi piemēri. Policistu rīcībā, īpaši reģionos, joprojām ir *žiguli* un *bobiki*, kuru tehniskais stāvoklis būtiski neatpaliek no policijas autoparka vidējā līmeņa, tāpēc tos norakstīt nebūtu lietderīgi. Šie padomju laiku spēkrati gan ir uz roku pirkstiem skaitāmi, tomēr tie visu laiku tiek savesti tehniskā kārtībā, lai autokapsētas liktenis tos tik drīz nepiemeklētu. Skrupulozi sekot mašīnu apkopju intervāliem gan nav policistu pienākums. Transporta pārvaldes darbinieki seko apkopju grafikiem un allaž savlaicīgi apzina attiecīgo auto izmantotāju, lai viņš trīs četru dienu laikā iegrieztos autoparkā uz regulāro apkopi. Starp citu, Rīga var būt lepna, mūsu valstī līdzīga policijas autobāze vēl ir tikai Daugavpilī.

Kritiskāk domājošie teiks, ka šos padomju laiku auto ir jānomaina, jo pārlieku liels ir degvielas patēriņš. Te nu Andris Šteinerts piezīmē: degvielas patēriņa rādītāji pat jauniem auto, kā liecina prakse, ekspluatācijas gaitā neatbilst tehniskajai dokumentācijai. Tomēr tāda ir valsts iestāžu politika – iegādāties auto, izskatot tikai

tehnisko dokumentāciju. Ministru kabineta nosacījumi pieļauj izvēli starp diviem variantiem: iegādāties cenā lētākos auto vai nopirkt saimnieciski izdevīgākos. Policistu gadījumā visos līdzšinējos pirkumos allaž uzvarējis pirmais variants: visi auto iegādāti ar saukli – mums vajag lēti, tāpēc kaut vai tagad bieži apspriestais degvielas patēriņa kritērijs pirkšanas brīdī ne reizi nav figurējis. Autobāzes vadītājs tomēr lūdz augstāk stāvošos ierēdņus pievērst vairāk uzmanības šim otrajam variantam. Pilnīgi iespējams, ka cenā lētākajiem automobiļiem ir lielāks degvielas patēriņš, dārgākas rezerves detaļas, ilgākas detaļu piegādes nekā cenā dārgākiem auto. Turklāt nevajadzētu nopelt arī ideju par auto testiem pirms to iegādes – tam autodilieri ir gatavi. Jo tikai šādi, uz vairākām dienām izmantojot iecerēto automobili policistu ikdienā, var nonākt pie dažbrīd iepriekš neapjaustiem secinājumiem. Vai elektris-

Līdz šim visi policijas auto iegādāti ar saukli – mums vajag lēti, un, piemēram, bieži apspriestais degvielas patēriņa kritērijs pirkšanas brīdī ne reizi nav figurējis

kie logu pacēlāji maz ir vajadzīgi, vai mašīnas caurgājība ir pietiekama?

No vienas prasības, domājot par komforta ierīcēm saistībā ar nolūkotajiem auto, Andris Šteinerts gan nevēlas atkāpties – policijas mašīnā ir jābūt kondicionierim. Ierasts, ka šāda ranga cilvēki rīcībā jābūt pēc iespējas vienkāršākai teknikai. Tomēr kondicionieris vajadzīgs. Vasaras svelmē mašīnā nosvīdis policists vienkārši kļūst nikns saskarsmē ar civilpersonām. Savus pienākumus viņš pildīs, tomēr policista pašapziņu šāds auto nu nekādi nepacels. Te nonākam pie svarīga iedzīvotāju pārmetuma valsts iestādēm – dažbrīd tās iegādājas pārāk lepnus auto. Par policijas dienesta automašīnām izteikts maz kritikas, īpaši dārgu auto viņu rīcībā nav. Un tomēr šajā jautājumā autobāzes priekšniekam ir ko teikt. Autobūve ir tiktāl attīstījusies, ka iegādāties mašīnas ar dermatīna salona apdari vai šķietami nevajadzīgo kondicionieri ir neiespējami, tā jau ir vēsture. Autoražotājs var izgatavot automobiļus bez kondicioniera un ar dermatīna apdari, bet tas būs speciāls pasūtījums, mašīnas maksās pat dārgāk nekā standarta versijas.

Mareks Ivans, AutolInfo

Robežsargiem jaunākie automobiļi

Pēdējā jaunu auto piegāde Iekšlietu ministrijas pakļautajām struktūrvienībām notika Valsts robežsardzes (VRS) pagalmā, stāsta VRS Galvenās pārvaldes Preses un sabiedrisko attiecību dienesta priekšiece Jevgēnija Korne. VRS ir vienīgā iestāde Iekšlietu struktūrās, kas šogad masveidā nomaina autoparku. Finansējuma avots – Šengenas konvencijas finanšu programma. Itāļu auto izplatītājs "Auto Italia" minētās iestādes vajadzībām septembrī nodeva 15 "Fiat Doblo" pasažieru furgoniņus. Visu šo priekšpiedzīņas automobiļu kopējā vērtība ir 168 285 latī. Lielāko daļu saņemto auto izmanto kinologi – furgoniņu bagāžas nodalījums ir speciāli aprīkots ar īpašiem režģiem.

Pārbūvēts degvielas cisternas vedējs

No Valmieras ugunsdzēsēju depo trīs autocisternām viena ir īpaša, stāsta Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Valmieras brigādes priekšnieks Jānis Skrastiņš. Šis "Volvo" savulaik kalpoja par degvielas cisternu kādai degvielas tirgotājkompanijai. Tad par obligātu prasību degvielas vedējiem kļuva bremžu antibloķēšanas sistēma, bet šim auto tās nebija. Tad auto iegādājās Valmieras dome ar mērķi pārbūvēt to glābēju vajadzībām; šim nolūkam tika piešķirti aptuveni 7000 latu. Atšķirībā no standarta autocisternām, kuru kravnesība ir divas tonnas ūdens, šī spēj pārvadāt četrpadsmit tonnas. Bez uzpildes tā nodrošina ūdeni pat piecdesmit minūtes, un tas ir daudz. Piecos ugunsgrēkos šāda varena cisterna palīdzējusi novērst iespaidīgu nelaimi.

Rehabilitācija “Dzintaros” pieejama jebkuram

Jebkuram IeM struktūru darbiniekam, nepieciešamības gadījumā ir pieejama IeM poliklīnikas Rehabilitācijas un atpūtas nodaļa “Dzintari”, kur iespējams atgūties ne vien pēc traumām un slimībām, bet arī tikt galā ar psiholoģiskām, stresa radītām problēmām.

Foto: F64

Valsts SIA “Iekšlietu ministrijas poliklīnika” valdes priekšsēdētājs Didzis Āzens informē, ka poliklīnikas Rehabilitācijas nodaļā Dzintaros Iekšlietu ministrijas struktūru darbiniekiem visu laiku ir pieejamas 30 vietas. “Valstī veselības aprūpes sistēma ir ļoti noslogota un, lai ātrāk dienestā atgrieztu cilvēku ar speciālo dienesta pakāpi, ir izveidota Rehabilitācijas nodaļa “Dzintari”. Te valsts apmaksātā divu nedēļu rehabilitācijas kursā ar cilvēku strādā ārsts kardiologs, psihiatrs, psihologs, ir pieejamas dažādas fizikālās terapijas un procedūras, kas palīdz īstenot poliklīnikas nodaļas galveno uzdevumu – maksimāli ātri iespējami labā stāvoklī atgriezt dienestam darbinieku,” skaidro Didzis Āzens. Bet viņa vietniece Sandra Kat-

kovska atklāj, ka Dzintaru nodaļas pakalpojumus galvenokārt izvēlas cilvēki, kas veselības problēmu, psiholoģisku pārslogdību un stresa rezultātā radušos veselības sarežģījumu dēļ saņēmuši ārsta nosūtījumu rehabilitācijas procesam.

“Tas var būt gan ģimenes ārsta, gan arī IeM poliklīnikas mediķu nosūtījums. Izvērtējot katru gadījumu pēc tā smaguma pakāpes, cilvēks tiek vai nu uzreiz uzņemts poliklīnikas nodaļā, vai arī pierakstīts rindā. Vidēji rindā nākas gaidīt nepilnus divus mēnešus, taču smagos gadījumos, kad cilvēkam steidzami nepieciešama palīdzība, viņš to nekavējoties arī saņem. Nemītiģi apmēram desmit vietas Dzintaru nodaļā tiek turētas brīvas steidzamiem gadījumiem,” skaidro S. Katkovska.

Tiesa, Didzis Āzens atkārto, ka Dzintaru rehabilitācijas nodaļa paredzēta nevis cilvēka atgriešanai dzīvē, bet gan dienestā: “Pēc smagām traumām, kad cilvēkam jāmacās no jauna staigāt, ēst un runāt, hroniskām slimībām un tamlīdzīgos gadījumos palīdzība tiek sniegta valsts rehabilitācijas centros – mēs nedublējam nedz slimnīcas, nedz valsts rehabilitācijas centrus. Mūsu uzdevums ir palīdzēt atgriezties dienestā,” tā Didzis Āzens.

Viena cilvēka rehabilitācijas kurss Dzintaros ilgst divas nedēļas un mēnesī vidēji tas tiek sniegts ap 60 cilvēkiem. Turklāt tiek raudzīts, lai palīdzī-

bu saņemtu tie, kam tā patiešām nepieciešama, nevis *atpūtnieki*. “Kādreiz bija situācijas, kad kāds mēģināja divas, trīs un vairāk reizes braukt uz Dzintariem bez reālas vajadzības, bet cerēja pie jūras vienkārši patīkami pavadīt laiku. Protams, īpaši pieprasīti Dzintari bija vasaras mēnešos. Taču pašreiz šī prakse ir izskausta,” uzsver IeM poliklīnikas direktora vietniece.

Tiesa, lai arī aizvien biežāk un biežāk uz Dzintariem tiek nosūtīti rajona struktūrvienību darbinieki, joprojām uz poliklīnikas nodaļas rehabilitācijas kursu pretendē lielākoties Rīgas un Rīgas rajona struktūrvienību darbinieki. “Iespējams, attālākos rajonos par šādu iespēju nav pietiekamas informācijas, tādēļ ceru, ka turpmāk rajonu nodaļu policisti, robežsargi, ugunsdzēsēji un citu IeM dienestu darbinieki aktīvāk izmantos šo iespēju,” tā D. Āzens.

Savukārt vērtējot raksturīgākos veselības sarežģījumus, kuru dēļ IeM darbiniekiem rehabilitācija ir nepieciešama, poliklīnikas vadība min stresa radītās problēmas un izdegšanas sindromu. “Tādēļ ir svarīgi, lai katrā dienestā aktīvāk darbotos iekšējais psihologs, kurš klātienē vislabāk var fiksēt personas, kam palīdzība nepieciešama, un tās nosūtīt uz rehabilitācijas kursu,” atzīst D. Āzens.

Zane Auziņa, NRA

UZZIŅA

IeM poliklīnikas Rehabilitācijas un atpūtas nodaļā “Dzintari” ārstēti IeM struktūru darbinieki:

2002. gadā	759
2003. gadā	701
2004. gadā	734
2005. gadā	720
2006. gadā	706
2007. gada vasarā	194

Veselības aprūpe IeM darbiniekiem bez maksas

Jebkuram Iekšlietu ministrijas darbiniekam tiek atmaksāti medicīnas pakalpojumi vairāk nekā 300 ārstniecības iestādēs. Turklāt tiek strādāts pie tā, lai darbiniekiem vismaz daļēji būtu atmaksāti arī zobārstniecības pakalpojumi un medikamentu iegāde.

Iekšlietu ministrijas Veselības un sociālo lietu valsts aģentūras direktors Uģis Iskrovs atzīst, ka aģentūras lielākais darbs ir saistīts ar veselības aprūpes finansēšanu un organizēšanu Iekšlietu ministrijas struktūru darbiniekiem. “Veicot ikgadējo obligāto veselības pārbaudi, Iekšlietu ministrijas struktūru darbinieks saņem veselības karti, kas jebkurā ārstniecības iestādē, ar kuru aģentūra noslēgusi līgumu, garantē apmaksātus ārstniecības pakalpojumus, kā arī sedz pacienta iemaksas un līdzmaksājumus,” skaidro U. Iskrovs.

Viņš gan atgādina, ka pagaidām netiek atmaksāti darbinieku izdevumi par zobārstniecības pakalpojumiem un medikamentu iegādi: “Tās ir divas sadaļas, par kurām valsts nav uzņēmies segt izmaksas. Taču, iespējams, nākamo gadu laikā situācija mainīsies un arī maksu par šiem pakalpojumiem valsts segs vismaz daļēji – tam nepieciešams papildu finansējums un grozījumi budžetā, kādu 2008. gadā vēl noteikti nebūs, taču vēlāk tādi var tikt panākti.”

Savukārt informējot par priekšrocībām, ko IeM darbinieka veselības karte sniedz šobrīd, U. Iskrovs uzsvē, ka pilnīgi visiem darbiniekiem ir vienādas iespējas *uz valsts rēķina* saņemt visu ārstēšanai nepieciešamo pakalpojumu klāstu, sākot ar pirmo ārstēšanās dienu, tostarp arī rehabilitācijas procesu. Nav nekādu limitu, un viss, kas veselībai vajadzīgs, tiek arī saņemts. Tas ir gan vienkāršas saslimšanas, gan arī traumu gadījumā, turklāt pie pēdējām IeM darbiniekiem ir paredzētas arī papildu sociālās garantijas un kompensācijas.

Šobrīd IeM Veselības un sociālo lietu valsts aģentūra noslēgusi sadarbības līgumu ar visām Rīgas un rajonu slimnīcām, rajonu centrālās ambulatorās ārstniecības iestādēm un citām. “Neliela problēma ir vien Rīgā ar ambulatorām ārstniecības iestādēm, ar kurām sadarbības līgumu nesam noslēguši, un faktiski galvaspilsētā tiek apmaksāti tikai tie pakalpojumi, ku-

rus darbinieks saņēmis Iekšlietu ministrijas poliklīnikā. Ja gadījuma pēc tomēr saņāk palīdzību meklēt citā ambulatorā ārstniecības iestādē Rīgā, darbiniekam par pakalpojumu jāmaksā no savas kabatas, bet vēlāk ar pakalpojuma apmaksas dokumentiem jāvērsas aģentūrā, kur jāuzrakstā iesniegums, un ieguldītos līdzekļus vēlāk var saņemt atpakaļ. Svarīgi gan atcerēties, ka šādā gadījumā saņemto pakalpojumu izmaksas tiek apmaksātas līdz 50 latu vērtībai,” stāsta U. Iskrovs.

Viņš gan atgādina, ka ārstēšanās pakalpojumi tiek atmaksāti vien gadījumā, ja darbinieks ir izgājis obligāto ikgadējo veselības pārbaudi un saņēmis savu veselības karti. “Ja darbinieks saslimst veselības kartes derīguma termiņa pēdējās dienās un tieši šo apstākļu dēļ nav varējis ierasties uz ikgadējo veselības pārbaudi, mēs rakstām garantijas karti ārstniecības iestādei, un pakalpojumi 50 latu vērtībā tāpat tiek atmaksāti.”

Vērtējot IeM darbinieku šā brīža veselības stāvokli, aģentūras direktors to raksturo kā ļoti labu un daudz labāku nekā valsts iedzīvotājiem kopumā – kā nekā dienestu IeM struktūrās var uzsākt un turpināt vien tie cilvēki, kas izturējuši veselības pārbaudi. Tiesa, IeM darbinieku vidū daudz biežāk nekā vidēji valstī nākas saskarties ar traumām. Īpaši aktuāli tas ir Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā.

Kopumā šobrīd aģentūra gādā par apmēram 20 000 IeM struktūru darbinieku veselību un ārstēšanos.

2007. gadā veselības aprūpes pakalpojumu apmaksai ārstniecības iestādēs atvēlēti 766 784 latu – vidēji 40,65 latu vienam cilvēkam. Līdz 2007. gada decembrim kompensācijas par veselības aprūpi izlietotajiem līdzekļiem saņēmušas 264 amatpersonas ar speciālajām dienesta pakāpēm par kopējo summu 8356 latu, jeb vidēji 31,65 latu katrai amatpersonai.

Zane Auziņa, NRA

Fotografē ar jaunajām **Kodak** M-sērijas foto kamerām!

Kodak

Kā saņemt kompensāciju pēc negadījuma dienestā

Katram Iekšlietu ministrijas darbiniekam, kurš darbā guvis traumu, ir tiesības saņemt kompensāciju, bet darba devējam ir jāparūpējas par to, lai darbinieka kompensācijas saņemšanai būtu nokārtoti visi nepieciešamie dokumenti.

Saskaņā ar Ministru kabineta "Noteikumiem par pabalstiem un kompensācijām Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm" katram darbiniekam, kurš, pildot dienesta pienākumus guvis traumas, ir tiesības pieprasīt uz vienreizēju kompensāciju. Lai arī atsevišķu IeM struktūrvienību vadītāji un darbinieki, kuriem ir nelaimējies darbā gūt savainojumus, uzskata, ka process kompensācijas saņemšanai ir pārāk birokrātisks un prasa nevajadzīgi daudz laika, tajā pašā laikā tiek atzīts, ka šāda iespēja ir jānovērtē un pēc negadījuma kompensācija var būt labs atbalsts.

IeM Veselības un sociālo lietu valsts aģentūras direktora vietniece Zigrīda Kārklīņa informē, ka pretēji daudzu uzskatiem dokumentu formēšana jāveic nevis cietušajam darbiniekam, bet gan viņa darba devējam. "Cilvēkam, kurš darbā guvis traumu, nekavējoties jāsāk ārstēšanās process – tās ir viņa vienīgās un lielākās rūpes. Tikmēr viņa darba vietai ir jāiesniedz dokumenti par negadījuma apstākļiem, pirmās ārstējošās iestādes atzinums un medicīniskā dokumentācija par nelaimes gadījumā gūtā veselības traucējuma ārstēšanu un citi dokumenti, skaidro Z. Kārklīņa.

Tikai pēc tam, kad cietušais darbinieks izrakstījies no ārstniecības iestādes, viņam jāierodas Iekšlietu ministrijas Centrālajā medicīniskās ekspertīzes komisijā, kas, pamatojoties uz cietušā darbinieka liecībām, iesniegtajiem izrakstiem no ārstniecības iestādes, medicīniskās dokumentācijas par nelaimes gadījumā gūtā veselības traucējuma ārstēšanu un citiem datiem, pieņem lēmumu par nodarītā veselības kaitējuma smaguma pakāpi un izmaksājamo kompensāciju. "Šobrīd veselībai nodarītajam kaitējumam ir divas gradācijas – smags vai viegls kaitējums, attiecīgi tiek aprēķināts arī izmaksājamās kompensācijas apmērs," tā Z. Kārklīņa.

Viņa atzīst, ka dažādām iestādēm šobrīd ir dažādi kritēriji, pēc kuriem tiek iz-

vērtēts veselībai nodarītais kaitējums, un gadās, ka viena iestāde cilvēkam nodarīto veselības kaitējumu novērtē kā smagu, bet otra – kā vieglu. Šis apstāklis nereti mēdz būt strīdu avots. "Taču mūsu cilvēki ir izglītoti un zinoši un visus jautājumus spēj atrisināt," uzsver valsts aģentūras direktora vietniece.

Lai arī Z. Kārklīņa pati ir piedalījusies noteikumu izstrādē, viņa pieļauj, ka, iespējams, nebūtu slikti, ja viegla veselības kaitējuma gadījumā darba vietai būtu nepieciešams nodrošināt mazāku skaitu izziņu. Taču to tomēr neesot arī tik daudz, lai darba devējam rastos sarežģījumi, tādēļ patlaban esošo kārtību mainīt nav nepieciešams.

Tiesa, no darba devēju puses atskan citādas notis. "Papīru kaudze, kas darba devējam jāsaraksta, ir ļoti liela un aizņem daudz laika, ko varētu veltīt citām lietām. Taču mums rūp savi darbinieki, tāpēc vienmēr esam griezuši to milzīgo *birokrātijas ratu* un visus dokumentus sagatavojuši. Diemžēl reizēm smieklīgs šķiet izmaksātās kompensācijas apmērs," atzīst Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Jelgavas brigādes komandieris Aldis Feldmanis.

Viņš atklāj, ka brigādē ir gadījušās arī melnās dienas, kad tikai ar dažu stundu starpību ievainojumus guvuši vairāki darbinieki. Tā notika ar VUGD Jelgavas brigādes vada komandieri Česlavu Voločko un ugunsdzēsēju glābēju Aināru Brunavu. Viņi abi arī saņēma kompensācijas, tiesa, viedoklis par tām ugunsdzēsējiem ir dažāds.

Pirms pāris gadiem, dzēšot ugunsgrēku kādā saimniecībā, Česlavu Voločko sakoda pēkšņi no ķēdes norāvis suns. "Kodums nebija īpaši nopietns, taču tūdaļ tiku aizvests uz slimnīcu, kur man tika potētas zāles pret trakumsērgu. Uzturēšanās slimnīcā ilga tikai vienu dienu, un jau drīz varēju atgriezties darbā. Ieradies Centrālajā medicīniskās ekspertīzes komisijā,

iesniedzu visus darba devēja sagatavotos dokumentus, atbildēju uz komisijas jautājumiem un drīz arī saņēmu kompensāciju 150 latu apmērā. Man viss noritēja ātri un bez liekiem sarežģījumiem. Arī ar komisijas lēmumu par kompensācijas apmēru biju apmierināts," stāsta Česlavs.

Viņa kolēģim Aināram Brunavam iespaids par kompensācijas izmaksu gan ir nedaudz citāds. "Tajā pašā dienā, kad Česlavu sakoda suns, man, dzēšot ugunsgrēku, vīrsū uzgāzās ķieģeļu skurstenis. Bija daudz lūzumu, pazaudēju vairākus zobus, salauzts bija arī žokļa kauls. Ārstēšanās Stomatoloģijas institūtā bija ilgstoša un dārga. Darbā kārtīgi varēju atgriezties tikai pēc pāris mēnešiem un saskaņā ar tobrīd spēkā esošajiem noteikumiem mani ievainojumi bija uzskatāmi par smagiem. Kad ierados IeM medicīnas komisijā, divi eksperti atzina, ka man nodarītais veselības kaitējums tiešām ir smags, bet otri divi – ka vidēji smags. Šādā situācijā lēmums jāpieņem komisijas vadītājam. Viņa uz mani paskatījās un noteica, ka nu jau man vairs nekas tā lāgā nesāp, tāpēc tiek atzīts, ka ievainojumi nav smagi, attiecīgi arī kompensācija bija nevis trīs tūkstoši latu, kā to paredz noteikumi par smagiem ievainojumiem, bet 1000 latu – kā par vidēji sma-

Pretēji daudzu uzskatiem dokumentu formēšana jāveic nevis cietušajam darbiniekam, bet gan viņa darba devējam

giem. Ņemot vērā, ka tēriņi par Stomatoloģijas institūta pakalpojumiem vien pārsniedza 800 latu, izmaksātā kompensācija man nešķita taisnīga, ugunsdzēsējs neslēpj sarūgtinājumu." Tiesa, viņš piemetina: lai arī viņš pats ar komisijas lēmumu nav bijis apmierināts, kopumā tas, ka ministrija saviem darbiniekiem šādi cenšas palīdzēt, ir labi.

"Neviens mēs neesam pasargāts no negadījuma, lai cik lieli profesionāļi arī būtu, tādēļ jebkura palīdzība priecē. Atliek vien cerēt, ka citās reizēs komisija pieņem cietušajam labvēlīgāku lēmumu," tā Ainārs Brunavs.

Zane Auziņa, NRA

Policistu arodbiedrība

Ar Latvijas Apvienotās policistu arodbiedrības prezidentu Agri Sūnu līdz šim biju pazīstams neklātienē. Uzdrīkstēšanās mesties nezināmā upē un peldēt pret straumi, man likās, ir pa spēkam tikai garā spēcīgiem cilvēkiem. Tāpēc šī intervija ar Agri, kas tapusi neformālā gaisotnē – automobili, pat pārsteidz – nebija asaru par grūto policistu ikdienu, smago ekonomisko stāvokli un citām nebūšanām. Tikai konkrētu faktu un padarīto darbu izklāsts, kas, jāatzīst, mani patīkami pārsteidza.

“2006. gada janvārī tika reģistrēta pirmā policistu arodbiedrība Latvijā, jo līdz šim laikam policistu arodbiedrības dibināšana Latvijā bija aizliegta ar likumu,” atceras Agris. Jau pati aizlieguma atcelšana bija pirmais un nozīmīgais aktivistu panākums. Pirmajā darbības gadā arodbiedrībai jau izdevās panākt, ka valsts apmaksā visus parādus policistiem, ieskaitot arī 2005. gada atvaļinājuma pabalstus. “Toreizējā policijas vadība gan mēģināja mūs pārliecināt, ka panākt šī atvaļinājuma pabalsta izmaksu nav iespējams, bet tomēr parādi tika atmaksāti. Arī bērnu piedzimšanas pabalsti,” uzsver arodbiedrības līderis.

Taču arodbiedrības aktivitātes veicināja ne tikai šo jautājumu risināšana. Kā vienu no pēdējiem lielajiem sasniegumiem noteikti jāmin policistu arodbiedrības biedru un citu nevienaldzīgo policistu akcija pie Saeimas nama. “Pēc šīs akcijas vienas nakts laikā valsts budžetā tika atrasta mūsu algām prasītā nauda, šie papildus piešķirtie 9,5 miljoni latu! Atceros, toreiz pat dažiem augsta ranga ierēdņiem tas likās ne-

iespējami un neticams panākums. Tas vēlreiz pierāda to, ka, apvienojusies kopīgā spēkā, mēs varam panākt to, lai savu iemīļoto arodu mums nevajadzētu mainīt pret kādu citu darbu. Mūsu mērķis – panākt policistu labklājības līmeņa celšanu, palīdzēt viņu ģimenēm,” tā A. Sūna.

Arodbiedrības biedriem ir izdevies iegūt arī virkni atlaīžu dažādiem pakalpojumiem, kā pēdējais atzīmējams ar a/s “Balta” valdi noslēgtā vienošanās par atvieglojumu piešķiršanu visiem apdrošināšanas veidiem.

Kā nākamais solis dienaskārtībā tiek plānota cīņa par to, lai tiktu atgūta viena no agrāk atņemtajām sociālajām garantijām, proti, lai policijā strādājošo atvasītēm būtu garantēta vieta bērnudārzā. Regulāri iznākošajā bezmaksas laikrakstā “Policista Vēstnesis”, ko izdot Latvijas Apvienotā policistu arodbiedrība, ir anketa, kas jāaizpilda tiem darbiniekiem, kuri izlēmuši iestāties arodbiedrībā. Interesenti var ielūkoties arī interneta mājaslapā www.policistuarodbiedriba.lv vai arī rakstīt policistu arodbiedrībai: Bruņinieku ielā 29/31-222, Rīga, LV 1001.

“Tikai esot vienoti mēs būsīm vērā ņemams spēks un tādējādi varam cerēt uz labāku nākotni, mūsu vietā neviens nenāks un necīnīsies, labklājība rīt ir atkarīga no mūsu pašu darbības šodien,” ar pārliecību saka arodbiedrības prezidents A. Sūna.

Patiesām jāatzīst fakts, ka šo divu gadu laikā arodbiedrībā iestājušies jau 1400 biedru, un tas ir vērā ņemams skaits, kas daiļrunīgi liecina par to, ko, strādājot kopā, šī arodbiedrība spēj izdarīt.

Jānis Majors

Biedrība “Latvijas robežsargu asociācija” atsākusi darbu

Galvenie Robežsargu asociācijas darbības uzdevumi ir veicināt robežsargu profesionālos kontaktus, dibinot arī starptautiskos sakarus ar citām radnieciskajām biedrībām, organizēt tūrisma un sporta pasākumus, kā arī saviem biedriem sniegt atbalstu sociālo jautājumu risināšanā. Papildu informācija, zvanot pa telefonu 29293025.

KRIMINĀLAS CENAS

MĀJA AR ZEMI

49 000 Ls

28355455

WWW.MAJA.LV

Pirmais telefons ar divām SIM kārtēm

TG mobile ir sākusī jaunā telefona modeļa Wind DUO 2200 tirdzniecību. Tas ir pirmais telefona aparāts Latvijā, kas paredz iespēju vienlaikus lietot divas SIM kartes, turklāt tās var būt reģistrētas dažādu operatoru tīklos.

Šis telefona aparāts ir lieliska alternatīva tiem, kam līdz šim bija divi mobilie telefoni — viens darba un otrs privātām vajadzībām — vai nepieciešamība pēc divu sakaru operatoru pakalpojumiem.

TG Mobile, tālr. 67797077, www.tgmobile.lv

Aivars Straume: No priekšgājējiem esmu daudz mācījies

A. Jankera foto

“Melnās mapītes nekolekcionēju, ar politiku nenodarbojos,” miedzot ar aci, ārpus ieraksta pajoko Iekšlietu ministrijas valsts sekretārs Aivars Straume. Tas apliecina, ka divu gadu laikā kopš no ugunsdzēsēju priekšnieka kļuvis par iekšlietu ministrijas vadītāju nav zaudējis nedz dzīvesprieku, nedz humora izjūtu. Viegli šie gadi gan neesot bijuši, tomēr viņš ir pateicīgs liktenim par katru pavērsienu dzīvē. Tas palīdz attīstīties un nepalikt uz vietas.

Cilvēki savu dzīvi parasti sadala konkrētos posmos. Varbūt jūs varētu nosaukt tos posmus, kas bijuši izšķirīgi jūsu dzīvē?

To jau kāds filozofs ir teicis: cilvēkam dzīvē ir vairāki posmi – četri, pieci vai vairāk, kad par kaut ko ir jāizšķiras. Kāds darbs ir padarīts, un tad jādoma, uz kuru pusi iet tālāk. Protams, arī man tādi posmi dzīvē ir bijuši. Pirmā izšķiršanās – nodarboties ar sportu. Jaunībā kandidēju uz vietu PSRS jaunatnes vieglatlētikas izlasē, vēlāk spēlēju hokeju. Sports man daudz ko ir iemācījis, piemēram, pārvarēt grūtības, devis iespēju pabraukāt pa pasauli, iepazīt cilvēkus. Arī tagad palīdz atgūt enerģiju.

To, ko daru, tagad jau īsti vairs par sportu nevar nosaukt. Tāda paskriešana, pavin-grošana, vairāk ir tāda fizikultūra.

Deviņdesmito gadu beigās vēl, atceros, spēlējāt hokeju komandā ar valdības un Saeimas pārstāvjiem. Guvāt arī traumu.

Jā, to roku es veselu gadu nevarēju savest kārtībā. Hokejs – tas tiešām bija tāds labs pasākums. Ar Krištopanu vēl nesen tikāmies Valsts prezidenta pieņemšanā. Bija ko atcerēties, jo spēlējām tīri nekas. Īpaši, ja bija jāspēlē pret Liepājas pašvaldību. Tur gāja vaļā trakāk nekā pasaules čempionātā. Nevieni citam ceļu negrieza, bet bija

interesanti. Tas deva pozitīvas emocijas un ne tikai. Pēc tam darbā varēja uz visām lietām palūkoties ar citu skatienu. Starp citu, arī tagad, kad pasportoju, rodas pavisam cita domāšana. Mēs te tos dokumentus ražojam, bet es esmu tāds cilvēks, kuram patīk “pataustīt”. Un tad es juristiem, kas te visapkārt, saku: “Jūs esat juristi, es – inženieris. Uzrakstīt skaisti var visu ko, bet paskaidrojiet, kā tas izskatīsies dzīvē!”

Jāatzīst gan – sports arī daudz pāri nodarījis. Ir bijušas traumas, dažādas operācijas, lai atgūtu veselību. Tās, ja ar sportu nenodarbotos, droši vien nebūtu bijušas vajadzīgas.

Sporta dēļ arī nokļuva ugunsdzēsējos. Kad pienāca laiks iet armijā, lielas izvēles jau nebija. Kurš aizgāja uz miliciju, kurš uz Armijas sporta klubu, kurš uz “Dinamo”, kurš uz ugunsdzēsējiem.

Nākamā izvēle?

Jā, tas bija nākamais pavērsiens dzīvē. Pirmo reizi ieejot ugunsdzēsības daļā, es sapratu, ka tas ir kaut kas man. Kaut kas mīļš un saprotams. Tomēr drīz jau bija jāveic nākamā izšķiršanās – mācīties vai nemācīties. Mācīties jau negribējās, tomēr iz-

Aivars Straume

Dzimis 1952. gada 7. februārī

Augstākā izglītība

Mācījies Rīgas 1. vidusskolā

1989 – beidzis PSRS Iekšlietu ministrijas Ugunsdzēsēju inženieru augstskolu

1973.XII – sācis strādāt Iekšlietu ministrijas Ugunsdzēsības pārvaldes 7. pastāvīgajā militarizētajā ugunsdzēsības daļā

Bijis 6. daļas priekšnieks Rīgas pilsētas Proletāriešu rajona (tag. Vidzemes priekšpilsētas) Ugunsdzēsības un glābšanas dienestā

Bijis Latvijas PSR Iekšlietu ministrijas Ugunsdzēsības pārvaldes nodaļas priekšnieks

1991–1997 – Iekšlietu ministrijas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Ugunsdzēsības tehniskās skolas priekšnieks

1997.VI – iecelts par Iekšlietu ministrijas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas departamenta (VUGD) priekšnieku

2005.XII apstiprināts Iekšlietu ministrijas valsts sekretāra amatā

gāju sešu mēnešu apmācību, lai kļūtu par nodaļas komandieri. Tāpat negribīgi izgāju vienpadsmit mēnešu apmācību, lai kļūtu par virsnieku, bet vēlāk mani pierunāja iestāties Ļeņingradas tehniskajā koledžā. Man gan vairāk patika tieši ugunsdzēsēja darbs – gan pie ugunsgrēku dzēšanas, gan kā inspektoram, tāpēc, kad mani sāka pierunāt stāties Maskavas augstskolā, ļoti turējos pretī. Pie lietas ķērās Juris Ļabis, agrākais ugunsdzēsības un glābšanas dienesta priekšnieks. Viņam es paklausīju.

Atceraties savu pirmo ugunsgrēku, ko dzēsāt?

Nevaru apgalvot. Šķiet, ka ne. Toties lieliski atceros pirmo dežūru. Tas bija 1973. gads, 31. decembris – Vecgada vakars. Tas bija mans pirmais Jaungads ārpus mājas, dežūrā. Vēlāk šādas dežūras vairs nebija nekas neparasts un garlaicīgi arī nebija. Ceļoju no vienas ugunsdzēsības daļas uz citu. Katrā bija kaut kas citāds, katrā bija savādāk, un tad nāca kārtējā lielā izšķiršanās – 1997. gads, Talsu traģēdija. Faktiski tas bija laiks, kad jau grasījies iet no dienesta prom. Bija liels juceklis, visi gribēja kaut ko mainīt. Biju pat sarunājis citu

darbu un uzrakstījis atlūgumu, bet Talsu traģēdija visu sagrieza kājām gaisā.

Tā vietā, lai aizietu, kļuvāt par priekšnieku?

Nu! Tad piedāvāja kļūt par priekšnieku. Tolaik biju Ugunsdzēsības skolas priekšnieks, un Turlā kungs, toreizējais Iekšlietu ministrs, deva man desmit minūtes laiku, lai apdomātu, vai vēlos šo amatu. Cilvēks domā, Dievs dara, visa dzīve nokārtojās, un astoņarpus gadus nostrādāju par priekšnieku. Nākamais pavērsiens jau bija šis – valsts sekretāra amats. Darbs, protams, bija svešs. Man jau vairāk patīk “šiverēt”, tāpēc sākumā bija grūti. Tomēr cilvēki palīdzēja. Iekšlietu ministrijā ir labs un profesionāls kolektīvs, tāpēc, lai nu kā, divus gadus te jau strādāju.

Iepriekšējie valsts sekretāri bijuši ar savu harismu. Vai tas netraucēja pārņemt šo darbu?

Nē! Es no iepriekšējiem valsts sekretāriem esmu daudz mācījies. Gan no Andra Stara, gan no Jura Reksņas. Kā esmu ievērojis, katrā darbā cilvēkam ir jāmainās – atkarībā no amata un kolektīva. Vienmēr esmu spējis atrast kopēju valodu ar cilvēkiem, un tas noder arī tagad, kad jāmeklē kopēja valoda ar citām ministrijām – Aizsardzības, Tieslietu, Finanšu ministriju, dažādām pašvaldībām. Nevar strādāt atrauti. Ikdienā varbūt katrs darām savu darbu, taču mērķis būtībā ir viens – lai pieaugtu labklājība.

Kas pašlaik ir tas grūtākais?

Laikam jau tas, ka ļoti audzis darba apjoms. To saka visas ministrijas un valsts pārvaldes iestādes. Dokumentu apjoms, kas iziet caur Iekšlietu ministriju, arvien palielinās, bet cilvēku skaits – ne. Tiesa, izdevies nostabilizēt ministrijas centrālā aparāta kolektīvu, esam sakārtojuši algu sistēmu. Jo stabilāks kolektīvs, jo profesionālāks tas strādā, un varbūt nav arī vajadzīgs īpaši palielināt cilvēku skaitu. Domāju, nav vairāk arī tādas situācijas, ka Iekšlietu ministriju uzskata par bubuli, kas neko nedara, tikai traucē dienestiem strādāt. Esam kļuvuši tuvāki, gan ar policiju, gan ugunsdzēsējiem, gan robežsargiem un citiem dienestiem. Mēģinām strādāt viņu labā, un dialogos kļuvuši labāks.

Vai ģimene jūs bieži redz?

Nedomāju, ka tagad esmu mājās biežāk nekā tad, kad biju jauns virsnieks. Ģimene ir pieradusi. Starp citu, nezinu, cik pareizi vai nepareizi, bet mēs atšķirībā no jaunās paaudzes īpaši daudz nežēlojamies par

brīvā laika trūkumu. Ja vajadzēja, strādājām divas, trīs diennaktis pēc kārtas. Tā bija goda lieta, un neviens par to neprasīja neko papildus. Galvenais bija apziņa, ka darbs ir labi padarīts. Man nepatīk, ja cilvēks ierodas darbā atstrādāt stundas vai arī strādā tikai un vienīgi naudas dēļ. Protams, nauda ir svarīga, arī policistam, ugunsdzēsējam un robežsargam vajag kaut kur aizbraukt atvaļinājumā, šo to nopirkt, bet tas nedrīkst būt galvenais. Algu var celt un celt līdz četriem, pieciem tūkstošiem latu mēnesī, tomēr naudas vienmēr būs par maz. Augs arī prasības, gribēšies arvien labāku mašīnu, vēlāk arī lidmašīnu. Galvenais tomēr mums ir sociālās garantijas – lai katrs valsts dienestā strādājošais būtu pācdis, apgērbies, varētu uzaudzīt bērnus un uz darbu nāktu ar prieku.

Jums pašam arī ir bērni?

Viņi jau lieli. Pašiem jau ir bērni. Meita Iveta un dēls Arnolds strādā saistībā ar farmāciju, dēls vienlaikus ir arī ASK handbola komandas kapteinis un Latvijas izlases spēlētājs.

Apmeklējat spēles?

Jā, bet īstenībā man labāk patīk vērot televīzijā. Man pat futbolu nepatīk skatīties klātienē. Tikko pagriez galvu sāņus, tā – vārti. Un atkārtojumu neviens nepārādīs, komentārus nepastāstīs. Handbolā, par laimi, tie vārti ir biežāki.

Vai nepietrūkst uniformas un uzpleču? Jūs tomēr esat ģenerālis.

Nu, ir jau tā... Tagad gan ministrijā strādā daudzi, kurus pieņēmām darbā no da-

Jūs esat juristi, es – inženieris. Uzrakstīt skaisti var visu ko, bet paskaidrojiet, kā tas izskatīsies dzīvē!

žādiem dienestiem, lai veicinātu sadarbību. Viņi formu saglabājuši un dažkārt arī nēsā. Vienubrīd tā puspalokam izmetu – ja es nēsātu uniformu, tad varbūt mani vairāk klausītu.

Vai tad neklausā?

Grūti pateikt. Ar priekšniekiem jau ir tā – ja kolektīvs labi strādā, tas nozīmē, ka priekšnieks neko nedara, tikai saņem visu pateicību un laurus. Ja kolektīvs strādā slikti, tas nozīmē, ka priekšnieks, maita, neļauj strādāt. Ja nopietni, lai citi vērtētu manu darbu.

Aigars Brencāns, “CorpMedia”

Ugunsdzēsējiem daudzsoļoša komanda

Viena no ugunsdzēsības sporta disciplīnām – 100 m šķēršļu joslas pārvarēšana

Ugunsdzēsības sportam pasaulē šogad aprit 70. gadskārta. Latvijas izlase to atzīmēja ar labāko panākumu savā vēsturē, Eiropas čempionāta kopvērtējumā izcīnot sesto vietu.

Labākais panākums

Ugunsdzēsēji ir viena no tām profesijām, bez kuras neiztiek neviena sabiedrība un neviena valsts. Šiem drosmīgiem un pašai ziedīgojamiem vīriem ir ne tikai sava Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) dažādu sporta veidu spartakiāde, bet arī daudz nopietnāks pasākums – ugunsdzēsības sports, kurā notiek lielāka un mazāka mēroga sacensības, tostarp pasaules un Eiropas čempionāts.

Ugunsdzēsības sports sastāv no četrām disciplīnām – 100 m šķēršļu joslas pārvarēšana, uzkāpšana ar āķkāpnēm mācību torņa 2., 3., un 4. stāvā, 4x100 m ugunsdzēsēju stafete un izvēšanās no motorsūkņa. Nezinātājiem būs grūti paskaidrot, kā izpaužas katra no disciplīnām, bet lielos vilcienos jādara tas pats, kas dzīvē, tikai cīņa nav par cilvēka dzīvības un mantas glābšanu, bet par met-

Vladimirs Vetuhs milzīgajā Teherānas stadionā, kur 2006. gadā notika pasaules čempionāts

riem un sekundēm. Kurš ātrāk aizskrien, uzkāpj, nodzēš – tas ir uzvarējis. Ugunsdzēsības sportam šogad pasaulē aprit 70. gadskārta. Jubilejas gads sekmīgs izdevās Latvijas izlasei, kas Eiropas čempionātā izcīnīja augsto sesto vietu.

Perspektīva komanda

Ugunsdzēsības sporta dzīvi mūsu valstī vada Latvijas Ugunsdzēsības sporta federācija ar prezidentu un bijušo PSRS izla-

ses dalībnieku Vladimiru Vetuhu priekšgalā. Dzīve kūsā – sezona kā sākas februārī, tā beidzas tikai decembrī. Bez starptautiskiem mačiem notiek Latvijas čempionāts gan jauniešiem (trijās vecuma grupās), gan pieaugušajiem. Šogad pirmo vietu ieguva Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas komanda. V. Vetuhs atklāja, ka sportiskā ziņā spēcīgi aroda meistari nāk arī no Valkas, Kuldīgas, Naukšēniem, Rīgas rajona.

Starptautiskās sacensībās ugunsdzēsēji veido komandu un startē kā Latvijas izlase. Pēdējos gados mūsu puīši sasniedz arvien labākus rezultātus, un tas nozīmē, ka viņi arī savus tiešos pienākumus spēj veikt labāk.

Latvijas izlases galvenais treneris Aleksandrs Kļitončiks uzsver, ka visu pasaules izlašu vidū Latvijas komanda ir visjaunākā – tajā lielākoties ir 20 gadus veci puīši. Tas nozīmē, ka mūsējiem arī nākotnē ir ļoti labas perspektīvas. Lielajos čempionātos Latvijas izlase parasti sacenšas par piekto, sesto vietu – augstāk ir grūti tikt, jo Krievija, Baltkrievija, Ukraina un Čehija uz čempionātiem deleģē profesionālus sportistus, kuri ir apmācīti šajā jomā, nevis ugunsdzēsējus. Viņi trenējas cauru gadu, bet mūsējie reāli strādā. “Mūsu mērķis nav uzvarēt sacensībās, bet gan palīdzēt darbiniekiem kļūt labākiem un profesionālākiem,” skaidro V. Vetuhs un lepni atzīst, ka visi pašreizējie izlases dalībnieki izaudzīnāti no

jauniešu vecuma. Četri no viņiem pērnajā ziemā piedalījās glābšanas darbos panisionātā “Reģi”.

Cīņa par simtdaļām

Ugunsdzēsības sports pārsvarā tiek kultivēts bijušā sociālisma bloka valstīs, bet pamazām tas attīstās arī citur. Latvijas sīvākie konkurenti parasti ir kaimiņi lietuvieši un igauņi. Treneris ir gandarīts, ka šogad Latvijas komandai izdevies uzstādīt divus Baltijas rekordus – ugunsdzēsības stafetē un kaujas izvēršanā no motorsūkņa. Nākamgad Baltijas čempionāta dalībniekus uzņems Valmiera. Azarts Baltijas mačos ir milzīgs, jo cīņa rit par sekundes desmitdaļām un pat simtdaļām. Līmenis ir ļoti līdzīgs, tāpēc uzvarētāju godā tiek tas, kuram attiecīgajā dienā vairāk uzmaiņa veiksmē.

Lai sekmīgi startētu sacensībās, ir jābūt fiziski ļoti attīstītiem un veikliem. “Mūsējie trenējas cītīgi. Pirms lielajām sacensī-

bām, ja ir iespēja, rīkojam treniņnometnes. Bet arī ikdienā nekas neapstājas. Lai sasniegtu labākus rezultātus, puīši daudz trenējas ārpus darba laika, par ko saņem arī piemaksas,” neslēpj V. Vetuhs. Labs stimuls ir arī tas, ka sacensības vienlaikus paver iespējas redzēt ārzemes. Pagājušajā gadā pasaules čempionāts notika Teherānā (Irāna). Iespaidi esot fantastiski – sacensības notikušas milzīgā stadionā 80 000 skatītāju klātbūtnē. Tas vien ir ko vērts!

Bijušie izlases sportisti ir veidojuši labu karjeru. Majors Dzintars Pakalns ir VUGD Kuldīgas brigādes priekšnieks, kapteinis Ints Sēlis – VUGD Rīgas pilsētas pārvaldes Vidzemes priekšpilsētas brigādes priekšnieks, bet Latvijas Ugunsdzēsības sporta federācijas prezidents pulkvedis Vladimirs Vetuhs ir VUGD Galvenās pārvaldes priekšnieka vietnieks, Personāla apmācības koordinācijas pārvaldes priekšnieks.

Aigars Brencāns, “CorpMedia”

TIRDZNIECĪBA UN SERVISA CENTRS

Zemzaru 3, Mārupe, Rīgas raj., tel. 67860007
www.moto.rasa.lv, moto@rasa.lv

**KVADRACIKLI
MOTOCIKLI
SKŪTERI**

**REZERVES DAĻAS
AKSESUĀRI
SERVISS**

Iniciators, līderis, treneris

Pirms 5 gadiem Pēteris Olksna Valsts robežsardzes Ludzas pārvaldē sāka pulcēt lietišķās šaušanas interesentus. Pērn ludzānieši uzvarēja Iekšlietu ministrijas čempionātā, pārtraucot Drošības policijas dominanci daudzu gadu garumā.

Pērn ar uzvaru Iekšlietu ministrijas čempionātā Pēteri Olksnu sveica olimpiskais čempions šaušanā Afanasijs Kuzmins

Pēteris Olksna ir Valsts robežsardzes Ludzas pārvaldes Nodrošinājuma dienesta jaunākais inspektors, autovadītājs. Pirms 5 gadiem, būdams liels šaušanas entuziasts, viņš nolēma sākt iedzīvināt šo sporta veidu Robežsardzes Ludzas pārvaldē. "Sarīkojām pirmās sacensības, izveidojās interesentu pulciņš, un pamazām sākām trenēties. Robežsardzes čempionātā mēs esam pirmie jau vairākus gadus pēc kārtas. Pērn uzvarējām arī Iekšlietu ministrijas čempionātā, šogad bijām otrie," ar patiesu lepnumu stāsta P. Olksna. Nevienai Robežsardzes komandai nebija izdevies uzvarēt desmit gadus. Šo sēriju pārtrauca tieši Ludzas brigāde. Tā ir goda lieta, uzsver Pēteris. Sacensības viņiem esot kā svētki, panākumi – deserts.

P. Olksna atzīst, ka uz treniņiem vīri var sapulcēties tikai reizi nedēļā, un arī tikai tāpēc, ka to atbalsta priekšnieks. Darba slodze ir ļoti liela – Ludzas rajonā atro-

das Grebņevas un Terehovas robežpunkti, kur nu jau ilgu laiku nemitīgi ir lielas kravas automašīnu rindas, savu laiku prasa arī ģimene, tāpēc atrast brīvo laiku šaušanas treniņiem ir grūti. P. Olksna norāda uz būtisku atšķirību: "Drošības policijai šogad zaudējām vienu punktu. Bet jāņem vērā, ka šaušana ir viņu darba sastāvdaļa, viņi trenējas katru otro dienu, nevis kā mēs – reizi nedēļā."

Pēdējā laikā Pēteris Olksna vairāk darbojas kā treneris, tomēr arī pats piedalās sacensībās. Roka joprojām ir precīza – viņš iekļuva godalgoto trijniekā gan Robežsardzes, gan arī Iekšlietu ministrijas čempionātā. "Šaušanā treniņi sāku jau 5. klasē, pabeidzu Daugavpils bērnu un jaunatnes sporta skolu. Pēc pamatskolas saņēmu sporta meistara kandidāta titulu, biju arī Latvijas jaunatnes izla-

sē. Pēc armijas viss panāka, bet pēc Atmodas tas atkal aizkustināja," P. Olksna ātri izskrien cauri savai sportista karjerai.

Ar medībām gan viņš neaizraujas, nespējot uz dzīvniekiem šaut. "Es labāk pa ne-

Mūsu mērķis nav uzvarēt sacensībās, bet gan palīdzēt darbiniekiem kļūt labākiem un profesionālākiem

kustīgiem mērķiem," viņš pasmejas. Lietišķā šaušana ir diezgan grūta disciplīna, jo nav optiskā tēmēkļa kā sporta šaušanā. "Treniņš nenožīmē, ka mēs tikai sabraucam un šaujam. Tas arī būtu pārāk dārgi. Trenējam kustības, izvelkam pistoli, pārlādējam, nostiprinām roku. Šaušana ar patronām ir tikai beigās. Lai labi varētu šaut, jājut rokas muskuļi un jāspēj koncentrēties. Nianšu ir ļoti daudz. Kaut ko neņemsi vērā, un viss – šāviens neizdosies."

Trenera pienākumi prasa savu, tādēļ Pēterim ne vienmēr izdodas sašaut tik labi, kā gribētos un varētu. Visiem savējiem dod padomus, pārdzīvo. Kad jāšauj pašam, nevar pilnvērtīgi sakoncentrēties. Pēteris arī uzskata, ka Ludzas pusē pazaudēts daudz laika. Ja puiši būtu sākuši trenēties un braukāt uz mačiem jau kopš Atmodas sākuma, rezultāti būtu vēl augstāki. Tomēr laika ratu atpakaļ nepagriezīs. Nu jau audzēkņi sāk pārspēt savu treneri, viņš pats gan par to neskumst, jo ikviens treneris priecājas, ja dotie padomi ļāvuši jaunajam viņu pāraugt.

Aigars Brencāns, "CorpMedia"

Robežsardzes Ludzas pārvaldes komanda pēc uzvaras Iekšlietu ministrijas čempionātā

Policijas un robežu apsardzības pirmsākumi Liepājā 1919. gadā

1918. gada 18. novembrī Rīgā proklamēta jauna valsts – LATVIJAS REPUBLIKA. Lai šī valsts varētu iekļauties Eiropas kartē ar savām robežām, tai vajadzēja nostaiģāt smagus kara ceļus Brīvības karā.

Šajā rakstā sniegta īsa, vēsturiski pamatota ievirze par to, kā attīstījās Latvijas Iekšlietu ministrijas darbība pirmajā Latvijas neatkarības gadā. Policijas darbību šajā laika posmā vēsturnieki detalizēti nav pētījuši.

Latvijas robežu apsardzības sākumi meklējami Latvijas Kara ministrijas Satiksmes pārvaldē un Lejas-Kurzemes kara apgabālā. Līdz 1922. gada 2. februārim robežu apsardzības funkcijas pildīja Latvijas Kara ministrijas struktūras.

Tautas Padomes sēdē 1818. gada 19. novembrī par iekšlietu ministru apstiprināja Miķeli Valteru. M. Valters nenāca no militārām aprindām Tās apgrūtināja viņa praktisko darbību. M. Valters bija oriētēts filozofiskā domāšanā un apkārtējos izraisīja izbrīnu viņa negatīvā nostāja pret Latvijas Armijas izveidošanu. Jaunās valsts pastāvēšanas iespējamība bija atkarīga no jaunizveidotās Latvijas Kara ministrijas.

Jaundibinātā Latvijas Iekšlietu ministrija savu darbību uzsāka ļoti sarežģītā politiskā situācijā, kad Padomju Krievijas karaspēka uzbrukuma dēļ Rīgu bija jāatstāj Latvijas pagaidu valdībai, kas pārcēlās uz Liepāju.

1918. gada 5. decembrī pagaidu valdība Latvijas teritoriju sadalīja 23 atsevišķās policijas vienībās, izveidojot 17 apriņķu policijas pārvaldes un 6 prefektūras. M. Valteram Liepājas perioda laikā vajadzēja līdzdarboties Liepājas prefektūrā. Liepājas prefektūra netika galā ar saviem pienākumiem. Liepājas ostā turpināja ienākt tirdzniecības kuģi, kontrabandas preces iepludināja nelegālajā tirdzniecībā, zēla spekulācija. Darbībā

sevi pieteica marodieri, kuri nelegāli iegūtos līdzekļus legāli atņēma.

Labāks stāvoklis bija Liepājai pieguļošajā lauku teritorijā. 1919. gada 4. martā pulkveža Oskara Kalpaka vadībā tika forseta Venta. Brīvības kara panākumu ietekmē mainījās lauku iedzīvotāju attieksme Kurzemē. Tika veidotas latviešu komandantūras un lauku policija. Policijas dienestā pieteicās brīvprātīgie, kuri vēl nebija mobilizēti kara darbībai. Ar koordinējošu policijas darbību Lejas-Kurzemē sevi pieteica kapteiņa Ozoliņa vadītā Durbes komandantūra.

1919. gada 8. jūlijā ar kuģi "Saratow" no Liepājas Rīgā ieradās Latvijas Pagaidu valdība.

1919. gada oktobrī Liepājā izveidoja Liepājas ostas komandantūru. Tās ietvaros tika izveidota Ostas policija. Liepājas ostas komandantūras darbība sevī ietvēra pārraudzību pār tirdzniecību, ieroču iegādi, apsardzības un muitas funkcijas, pārtikas apgādi, un tā strādāja Latvijas Kara ministrijas vajadzībām, jo Brīvības karš vēl turpinājās.

Liepājas policijas prefektūra tika iesaistīta reparācijas piedziņā no Vācijas par vācu nodarītajiem zaudējumiem kara darbības rezultātā Lejas-Kurzemē. Praktiski tas izpaudās rekvizēšanas procedūrā. Liepājas ostā tika rekvizēti maztonnažas Vācijai piederošie kuģi (šoneri).

1919. gada 16. oktobrī Vācijas pilnvarotais sūtnis Liepājā raksta iesniegumu-sūdzību Lejas-Kurzemes Kara apgabala priekšniekam par to, ka 14. oktobrī Liepājas ostas policijas uzraudzībā uz šonera "Forsetti"

Viesnīca "Eiropa" Liepājā, Jēkaba ielā 14, kur atradās Iekšlietu ministrijas slepenā kanceleja

tika noplēsti visi vara un misiņa apkalumi. Latvijas Armijai trūka krāsainā metāla.

1919. gada 30. oktobrī ar rekvizēšanas aktu Nr. 358 no "Ziemeļa vakara" akciju sabiedrības Liepājā tiek atņemts 100 tonnu akmeņogļu kuģa "Saratow" vajadzībām. Šīs ogles rekvizētas ar Lejas-Kurzemes Kara apgabala priekšnieka 1919. gada 29. oktobra rīkojumu nr. 2504 Liepājā.

Drošības apsvērumu dēļ Sabiedroto karakuģi bloķēja visus kuģu ceļus, pa kuriem varēja piekļūt Latvijas teritorijas krastiem.

1919. gada 23. oktobrī Lejas-Kurzemes Kara apgabala priekšnieks raksta Liepājas ostas komandantam:

"Us angļu flotes komandeera prasījumu, luhdsu tik ilgi, kamehr pastahw blokade, neweenu Nahzijas pawalstneeku pa uhdens zeļu Lejas-Kurzemē neelaist, neraugotees us to, wai wiņam pase ir kahrtībā un us kahda kuga tas ari neebrauktu."

Tāpat pēc Sabiedroto kuģu komandiera priekšlikuma Liepājā tiek izveidota posteņu un caurlaižu sistēma. Tiek stingri kontrolētas visas pieejas Liepājas ostai, daļēji slēgti pilsētas ielu sektori. Pārvietoties garām šiem postenim, kuriem bija piešķirta noteikta numerācija, varēja tikai ar raktiskām atļaujām. Šīs kontroles funkcijas tika uzticētas Liepājas prefektūrai.

1919. gada 15. novembrī neveiksmīgi beidzās Bermonta karaspēka divu dienu uzbrukums Liepājai.

Jau minētā Durbes komandantūra uzraudzīja kokmateriālu piegādi Pāvilstai, kur tie tika iekrauti kuģos vešanai uz Angliju apmaiņai pret ieročiem un armijas šinčiem.

Andrejs Edvīns Feldmanis,
Latvijas Okupācijas muzeja pētnieks

Pirmās policijas atšķirības zīmes 1918. gadā: sargs, iecirkņa priekšnieks, kārtībnieks

Pie formas ir jāpiestrādā

“Ar nelielām korekcijām būtu iespējams panākt, lai policisti uz ielām izskatās cienījami un glīti, diemžēl pagaidām viņi nevar priecēt aci nedz ar skaistu formas tērpu, nedz labu tā nešanu,” policistus uz ielām vērtē modes māksliniece Šeila.

Pēc žurnāla “Kārtība un Drošība” lūguma, modes māksliniece Šeila īpašu uzmanību veltījusi tieši policistu tēlam, formas tērpiem un kopējam vizuālajam iespaidam. Šeila atzīstas, ka jūtas vilusies: “Pēdējo dienu laikā uz visām pusēm skatījos lielām acīm, lai nepalaistu garām nevienu policistu un varētu viņus labi novērtēt. Lai kā es centos, diemžēl jāatzīst, ka mūsu policisti neizskatās nedz īpaši cienīgi, nedz atsaucīgi, nedz glīti – apgērbā ir domāts tikai par funkcionālismu, nevis vizuālo izskatu, bet gaita, kādā formas tiek nestas... Lielākoties bēdīgi skatīties. Vēl nupat maniju divas meitenes policistes, kas savās milzīgajās jakās un gaismu atstarojošajās vestēs bija uztaisītas tik *lielas*, ka pa ielu gandrīz vai vēlās, nevis gāja. Un to pašu var teikt arī par policistiem vīriešiem, kas lielākoties ir nevis sportiski un ātri skrējēji, kas vajadzības gadījumā varētu noķert bandītu, bet miesās pārāk apvēršies un vismaz

Foto no ielām izdošanas arhīva

Policijai un ugunsdzēsējiem modes māksliniece iesaka pacensties un pašiem mazliet vairāk parūpēties par saviem formas tērpiem

vizuāli – nu galīgi netrenēti. To noskatīties nav patīkami, un pilnīgi noteikti šādi policisti neizraisa ne cieņu, ne bijību.”

Šeila atzīst, ka rūpīgi pētījusi gan policistu formas tērpus, gan arī to, kā tas tiek nests, un labus vārdus viņai grūti atrast kā par vienu, tā par otru. “Saprotu, ka policistiem ir jāstāvē pa āru aukstā laikā un silts apģērbs ir ļoti būtisks, bet nesaprotu, kāpēc mūsu likumsargi izskatās *tuntulīgi*, kamēr pat Krievijā miliči, apjuzuši balto jostu, uzreiz atstāj pavisam citu – daudz sakoptāku un cienījamāku izskatu. Un viņiem taču arī ir siltas drēbes! Tāpat neiepriecina televīzijā redzamās policijas meitenes, kas stāsta par notikumiem – arī viņām žaketes parasti ir pārāk platas un bezformīgas, bet svārki... tik stulbā garumā, ka ko trakāku iedomāties grūti,” lai cik ļoti negribētos būt skarbai, spiesta secināt Šeila.

Necik labvēlīgāks nav arī modes mākslinieces spriedums par ugunsdzēsēju formas tērpiem – tie tāpat izskatās šūti ne no tā labākā auduma un ne īpaši iedziļinoties dažādos izmēros.

Taču ir arī patīkami vārdi, tos modes māksliniece velta robežsargiem, kas, viņasprāt, vienmēr izskatoties cienījami, sakopti un patīkami. “Varbūt tas ir saistīts ar faktu, ka man gadījies redzēt tikai laipnus, atsaucīgus un smaidošus robežsargus, bet viņi patiesi izskatās foršāki. Arī stāja ir stal-

ta, nevis saknupušām mugurām vai pārlietu tukliem vēderiem,” vērtē Šeila.

Policijai un ugunsdzēsējiem modes māksliniece un stila pazinēja iesaka pacensties un pašiem mazliet vairāk parūpēties par saviem formas tērpiem. Ja jau reiz žakete ir pārāk plata, tad to var vienkārši iesūt. Savukārt sieviešu svārkiem lielākoties ir ieteicams kaut minimāli, bet saīsināt garu-

Apģērbā domāts tikai par funkcionālismu, nevis vizuālo izskatu, bet gaita, kādā formas tiek nestas... Lielākoties bēdīgi skatīties

mu. Policijā strādājošajām sievietēm modes māksliniece iesaka arī vairāk padomāt par apaviem un tos izvēlēties ne tikai funkcionālus, bet arī glītus, tāpat būtu lietderīgi atcerēties, ka saņemmetu policistu cilvēkam vienmēr būs patīkamāk redzēt. Jo vairāk būs glītu un kārtīgu policistu, jo labāks būs kopējais iespaids par dienestu.

Bet par formas tērpiem atbildīgajām iestādēm Šeila iesaka meklēt kādus jaunus, labākus formas tērpu risinājumus, kas kaut ar nelieliem akcentiem, bet palīdzētu policistam izskatīties labi.

Zane Auziņa, NRA

Foto: F64

Modes māksliniece Šeila norāda, ka netiek piedomāts par gaitu, kādā formas tiek nestas...

laikam līdzi

S, M, L, XL svētki

REXTON II. SPĒKU NENOSLĒPSI!

SsangYong Rexton II – acīmredzams pierādījums, ka varenība, stils un drošība
vēl nekad nav bijusi tik ļoti saistīta!

SSANGYONG

REXTON II

ADAM AUTO

Rīga, Krasta iela 97A, 371 716 0012

www.ssangyong.lv

Cena – no 25 890 Ls ar PVN

- Jaudīgs 186 z.s. dīzeļdzinējs XDi270 XVT
- Automātiskā piecu pārnēsumu ātrumkārbā T- Tronic
- Pilnpiedziņas sistēma AWD
- Daudzfunkcionālā elektriskā stabilitātes programma ESP
- DUAL 8 sviru piekare
- 18 collu vieglmetāla diski ar „Bridgestone” riepiem
- Unikāls interjers tumšos toņos un stilīgs Rexton II eksterjers
- Lietus sensori, u.c.
- Degvielas patēriņš kombinētā režīmā: 8,0 – 11,2 l/100 km. CO2 emisija: 211 - 297 g/km